Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

амнай 1921 оной
рин 21-һээ гарана

№ 269 (14686)

1977 оной ноябриин 18, пятница

Сэн 2 мүнгэн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ РСФСР-эй ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

РСФСР-эй ГАБЬЯАТА АГРОНОМОЙ

Хомутов Борис Павловичта — Буряадай АССР-эй Зэдын аймагай Борьёогой совхозой директор.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1977 оной ноябриин 16.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ КАРЛ МАРКСЫН НЭРЭМЖЭТЭ АЛТАН МЕДАЛЬ БАРЮУЛАГДАА

ксистско - ленинскэ
хүгжөөхэ, хүгжэлтэ
социализмын ба ком-
мангин зорилгонуу-
лөө, бүхы дэлхэй дээ-
та бэхи эб найрамдал
ын түлөө бүхэдэл-
үүхэтэ тэмсэлэй тон
асуудалнуудые
ёһоор тодорхойлон
хэрэгтэ хубитаяа
ехээр оруулһанайнь
КПСС-эй ЦК-гай Ге-
на секретарь. СССР-
рховно Соведэй Пре-
эй Түрүүлэгшэ Л. И.
евтэ Карл Марксын нэрэмжэтэ алтан медаль СССР-эй Наукануудай академиин Президиумэй шиидхэбэреэр олгогдоһон байна. Энэ медаль хадаа ниитын эрдэм наукын талаар онсо ехэ түйлалтануудай түлөө олгогдодог. СССР-эй Наукануудай академиин дээдэ зэргын шагнал болоно.

Ноябриин 16-да Кремль дотор нүхэр Л. И. Брежневтэ Карл Марксын нэрэмжэтэ алтан медаль барюулагдаа. Энээниие СССР-эй Наукануудай академиин президент академик А. П. Александров барюулба.

Шагналые барюулха үедэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. У. Черненко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимянин, КПСС-эй ЦК-гай эрдэм наукын ба һургуулинуудай таһагые даагша С. П. Трапезников байгаа.

СССР-эй Наукануудай академиин вице-президентнүүд — академигүүд А. А. Логунов, Г. И. Марчук, Ю. А. Овчинников, А. В. Сидоренко, П. Н. Федосеев, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президентын уялгые дүүргэгшэ академик Е. П. Велихов, СССР-эй Наукануудай академиин Президиумэй эрдэмтэ ахамад секретарь, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Г. К. Скрябин, академик М. В. Келдыш гэгшэд зал соо байба.

Шагнал барюулалгын баяр ёһолол дээрэ академик А. П. Александров үгэ хэлээ.

П. АЛЕКСАНДРОВАЙ *хэлэһэн үгэ*

м хүндэтэ Леонид

тскэ Союзай Наука-
академиин Президи-
тын эрдэм наукануу-
аар академиин дээдэ
шагналые — Карл
н нэрэмжэтэ алтан
е Танда олгохо гэ-
һаналтайгаар шиид-
байна.

нуудай академиин
дэр дээдэ шагнал
м-ленинизмын теори
практикые хүгжөөхэ
имагта ехээр
оруулһанай-
түлөө дэлхэйн
ис ба хүдэлмэ-
хүдэлөөнэй элитэ
ы ябуулагша, Совет-
юзай Коммунис пар-
нтральна Комитедэй
ьна секретарь, ма-
ной Верховно Сове-
зидиумэй Түрүүлэг-
да олгогдоо.

-тэхи хүгжэлтэ тү-
алис обществын ба
зм байгуулгын шу-
суудалнуудаар. со-
демократи ба Совет
хүгжөөлгын
уудаар Танай то-
һон заабаринууд
совет арадай
зохёолсоһон,
ехэ оролдолгоёо
мүнөө сагай шуха-
хала документын, СССР-эй шэнэ Конституциин үндэһэ һууринь болоһон байна.

КПСС-эй, Совет гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политикын ленинскэ гол ёһонууд Танай зохёолнууд дотор гүн гүнзэгыгөөр тайлбарилагдаһан, мүнөө сагта тааруугаар тододхогдоһон, СССР-тэхи коммунис байгуулалтын дүй дүршэл научна ёһоор согсологдоһон, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудай үндэһөөр дэлхэйн социалис хани нэгэдэлэй улам батажан жагсаха замууд заагдаһан, мүнөө сагай дэлхэйн орёо асуудалнууд шадамар мэргэнээр шэнжэлэгдэһэн байдаг.

Эб найрамдалай ленинскэ политикые сэхэ шууд хэрэглэхэ ба хүгжөөхэ ябадалда, шахардуу байдал һуларуулхын түлөө, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэл дотор түбхын түрүүн бэелүүлэгдэдэг Танай бодото гуманизмын бата хараа бодолые манай арад, бүхы дэлхэйн түрүү үзэл бодолтой хүнүүд үндэрөөр сэгнэнэ. Амгалан байдалай түлөө Танай үнэн сэхэ, сог залита тэмсэл хүн түрэлтэнэй ажабайдалһаа дайн байлдаае зайсуулха шухала байһанда Танай ехээр этигэнхэй байһаар, фашизмда эсэргүү айхабтар шэрүүн дайнай тулалдаанда хабаадаһан хүнэй этигэлээр лаблан баталагдана.

Леонид Ильич, Та, манай ороной, бүхы социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай экономическа хүсэ шадалай хүгжэхэ дэбжэхын тула, научно-техническэ дэбжэлтые түргэдхэхэ, манай бүхы арадай ажахын ашаг үрые улам дээшэлүүлхын тула саг үргэлжэ оролдолго гаргадаг байнат.

Агуухэ Октябриин социалис революциин жаран жэлэй ойтой дашарамдуулан, мүнөө манай бүхы орон дотор үрэ дүнгүүдые согсолон шэнжэлэлгэһээ харахада, арад зоной аша туһада хүсэд бүрин харюусадаг манай социальна байгуулалтын тон булюу һайн байһаниинь харагдана. Һүүлэй арбан жэлэй турша соо манай ороной экономическа хүсэ шадалай хоёр дахин нэмэлгэдэ, эрдэм гэгээрэлэй, соёлой хэм хэмжээнэй талаар, тон шухала зарим үйлэдбэрилгын дэлисэ хэмжээнэй, научна болон техническэ хэдэ хэдэн ехэ түйлалтануудай талаар дэлхэй дээрэ түрүү һууринуудые түйлаха хэрэгтэ Танай оруулһан ехэ хубитые манай ороной эрдэмтэд илангаяа үндэрөөр сэгнэнэ.

Парти, тэрэнэй Центральна Комитет, КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, Та өөрөө обществын үйлэдбэрилгын хүсэн боложо байгаа наукые хүгжөөхэ гэдэг ленинскэ политикые сэхэ шууд баримталан бэелүүлнэт. Гол ба хамһабариин наукануудые тааруугаар хүгжөөхэ шухала байһые, научно-техническэ дэбжэлтэдэ тэдэнэй ехэ үүргэ дүүргэдэг байһые Та ленинскэ ёһоор, гүн гүнзэгыгөөр ойлгонот. «Ехэ эрдэм наукые хүгжөөхын тула саг үргэлжэ оролдолго гаргадаг байха гээшэ партиин баримталдаг хараа бодол болоно», — гэжэ Та XXV съезд дээрэ элидхэл хэхэдээ хэлээ һэнтэ.

ССР Союзай Наукануудай академиин энэ дээдэ зэргын шагналые Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, барюулха, Таниие үнэн зүрхэнһөө амаршалха, манай арадай, дэлхэйн бүхы түрүү үзэл бодолтой хүсэнүүдэй аша туһада зорюулдаг орёо ба бэрхэтэй ажал ябуулгадаа амжалтануудые саашадаа түйлахыетнай хүсэхэ ехэ зол ба баяр намда, минии нүхэдтэ тудаба!

***

Удаа тээнь нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлээ.

И. БРЕЖНЕВЭЙ *хэлэһэн үгэ*

тэ нүхэдүүд!

Марксын нэрэмжэтэ
медаляар шагнажа,
ээ зол олгоһонойнь
СССР-эй Наукануу-
демидэ гүн ехэ баяс-
гүрэхыемни зүбшөө-

хүндэтэ тэмдэг на-
зангаяа ехээр бая-
юундэб гэхэдэ, энэ
агуухэ ухаан бодол-
ээгэнэйнь нэрэтэй,
хүнүүдые сүлөө-
түлөө, тэдэндэ эр-
ба зол жаргал ол-
түлөө тэмсэлдэ гай-
сэсэн мэргэн ухаа-
бэришэгүй этигэлээ
улһан хүнэй нэрэ-
отой байна.

Марксын мүнхэ һур-
гаран жэлэй тур-
лагшад мүлжэг-
гүй, социальна ба
на сүлөөрэлгын
алдагша хүдэлмэ-
ин ба бүхы ажал-
ба хүсэнэй, бата
барагдашагүй эшэ
болодог байһаар.

һургаал Лени-
сэсэн ухаагаар,
нно шэн абьяа-
өөгдэн баяжуулаг-
он миллион зоной
хэлые эзэлэн, ма-
дотор агуухэ со-
эволюциин илалта-
энһөөнь хойшо жа-
гэрбэ. Энэ хадаа
эрэ шэнэ байдал — социализмын байдал тогтоолгын эхин болоһон юм.

Научна коммунизмын үндэһэ һуури табигшадай түүхэтэ эстафетые мүнөө сагта, хүгжэлтэ түгэс социалис обществын эрхэ байдалда саашадань дабшуулха, коммунизм байгуулгын замаар дабшуулха зол хуби бидэндэ туданхай.

Совет хүнүүд — хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи эгээн тааруу зохид, аша түгэс общество байгуулагшад болбол Марксын, Энгельсын, Ленинэй агуухэ хэрэгэй уг залгаламжалагшад ба үргэлжэлүүлэгшэд гээшэбди гэжэ өөһэдыгөө тоолохо дүүрэн үндэһэ баримтатай. Манай хүдэлмэри гансашье национальна бэшэ, мүн интернациональна угаа ехэ удха шанартай байна.

Энэ ушар тон һаяхан, Агуухэ Октябриин 60 жэлэй ойн һайндэрэй үеэр шэнэ хүсэтэйгөөр, үнэншэмэ тодоор элирхэйлэн харуулагдаа. Советскэ Союзда тэмдэглэгдэһэн энэ һайндэртэ 104 гүрэнһөө ерэһэн ханинарай, адли һанал бодолтодой, ангиин талаар ахадүүнэрэй, эрхэ сүлөөгэй ба бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй талаар нүхэдэй делегацинууд хабаадаа. Октябриин ойн баярай һайндэр хилын саанашье, үнэндөө дэлхэйн бүхы оронуудай ажалшадаар элдэб түхэлтэйгөөр тэмдэглэгдэһэн байна.

Энэ хадаа асари ехэ зол хүндэ болоно, олон юумэндэ бидэниие уялгална, нүхэдүүд. Бидэниие, партиин болон гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые, мүн таанадые — совет эрдэм наукын ажал ябуулагшадые, Совет ороной бүхы ажалшадые уялгална.

Урдамнай ерээдүйн һаруул һайхан байдал, эли тодо ут зорилгонууд угтана. Тэдээндэ хүргэхэ замые бидэнэр һайн мэдэнэбди. Энэ замаар амжалтатай дабшахын тула ажаллаха — оролдосотой нэтэрүүгээр, эсэхэ сусахые мэдэнгүй, шадабаритайгаар ажаллаха хэрэгтэй, марксистско-ленинскэ зориг бадаруулагша суртал бодолоор батадхагдаһан, парти болон арадай тон һайн эмхидэл, нягта нэгэдэл хэрэгтэй.

«Марксын һургаал хамагһаа хүсэтэй, юундэб гэхэдэ, үнэн зүб байна», — гэжэ Владимир Ильич Ленин хэлээ һэн. Марксизм гээшэ хүгжэхэеэ болижо хуушарһан сургал бэшэ, харин ажабайдалһаа, ниитын бодото ажал хэрэгһээ хүсэ абадаг, улам баяжажа байдаг һургаал болоно гэжэ Ленин нэгэнтэ бэшэ тусхайлан зааһан байдаг.

Манай эрдэмтэд наукын ямаршье һалбарида ажаллажа байхадаа, Ленинэй эдэ захяа заабаринуудые хододоо һанажа ябаһай, хүтэлбэри болгоһой гэжэ хүсэхэ байнаб. Энэ хадаа ехэ шэнэ амжалтануудые түйлаха арга нүхэсэл болохо байха. Тиимэ юумэ түйлахыень совет эрдэмтэдтэ үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб. Эдэнэй ажал ябуулгань бүхы арадай ажабайдалда, манай обществын хүгжэлтэдэ жэл бүри улам ехэ удха шанартай боложо байнхай.

Хүндэтэ шагналай түлөө үшөө дахин үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб. Энэ шагнал хадаа революционно теориие хүгжөөхэ, коммунизмын хэрэгэй илалтын түлөө тэмсэлэй стратегиие тодорхойлон зохёохо хэрэгтэ манай партиин, тэрэнэй ленинскэ ЦК-гай хамтын ухаан бодолой дүүргэдэг онсо ехэ үүргыень мэдэрһэн ябадал гээд ойлгоноб!

***

Нүхэд Л. И. Брежневэй, А. П. Александровай хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдаһан, удаан альга ташалгануудаар угтагдаһан байна.

Медалиие барюулха үедэ байгшад үндэр дээдэ шагналаарнь дашарамдуулан, нүхэр Л. И. Брежневые үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, коммунис нангин суртал түгэс илалтын, дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалай мандалтын аша туһада зорюулдаг угаа ехэ, үрэ түгэс ажал ябуулгадаа амжалтануудые саашадаа түйлахыень хүсэбэ.

(ТАСС).

Р-эй Верховно Соведэй сессиин урда

юһэдэхи зарла-
о Соведэй най-
ссиин зарлагда-
дашарамдуулан,
экономическа ба
хүгжэлтын 1978
й түсэб болон
гүрэнэй бюджэ-
1976 оной бюд-
дхэл тухай тоо-
лан хаража үзэ-
хыень, эдээгээр СССР-эй Верховно Соведэй палатануудта тобшолол хэхыень СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түсэблэлгын-бюджетнэ ба саг үргэлжын бусад комиссинуудта СССР-эй Верховно Соведэй Президиум даалгаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов саг үргэлжын комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй зүблөөе ноябриин 16-да үнгэргэжэ, Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ болон саг үргэлжын бусад комиссинууд дээрэ СССР-эй экономическа ба социальна хүгжэлтын 1978 оной гүрэнэй түсэбые, СССР-эй 1978 оной гүрэнэй бюджедые, СССР-эй 1976 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое уридшалан хаража үзэхэ гурим ба болзорнууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

(ТАСС).

ОЙН БАЯРАЙ ЖЭЛЫЕ ГАБШАГАЙГААР ТҮГЭСХЭЭ

МАНАЙ Кабанскын үрэ жэмэсэй заводой коллектив арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 222 мянган түхэригэй продукци худалдаха, ажалай бүтээсые 12 процентээр дээшэлүүлхэ, консервэ хэдэг цех соо автомат линии тодхохо, 25 хүдэлмэришэдтэ хоёрдохи мэргэжэл олгохо гэһэн уялга абаһан юм.

Эдэ хоолой зүйлнүүдые эрхим шанартайгаар гаргажа, республикынгаа ажалшадай хэрэглэмжые һайнаар хангахын тула заводоймнай хүдэлмэришэд яһала оролдоно, бии байгаа арга боломжонуудаа сүм хэрэглэнэ. Оньһон түхеэрэлгэнүүдые һайнаар ашаглажа, үндэр бүтээсэ түйлана. Мастер Людмила Васильевна Оглоблинагай хүтэлбэрилдэг консервэ хэдэг участогай хүдэлмэришэд огородой эдеэ эрхим шанартайгаар буйлуулжа, олон зүйлэй продукци гаргажа байдаг юм. Людмила Оглоблина дүрбэн жэлэй саанахана Армавир хотодэ техникум дүүргээд, манай заводто ерээ һэн. Овощоор консервэ хэхэ технологи тон һайнаар мэдэдэг бэрхэ мэргэжэлтэ юм. Огородой эдеэ буйлуулха мэргэжэлдэ хүдэлмэришэдые эхэл оролдосотойгоор һургадаг. Участогайнь хүдэлмэришэд 5—6 ондоо мэргэжэл шудаланхай. Эдэнэр хододоо эрхим шанартай продукци гаргажа, даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ.

ХҮН БҮХЭНЭЙ ОРОЛДОСОҺОО

Эдэнэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабари ноябриин 7-до дүүргэхээр уялга абаһан байгаа. Тэрэнээ октябриин 15-да амжалтатайгаар түгэсхөө һэн. Энэ участогай нэрэ хүндэдэ Ажалай алдар солын Улаан туг оло дахин үргэгдэһэн юм.

Людмила Васильевна Оглоблина залуушье һаа, ажал эмхидхэхэдээ шадамар бэрхэ байһанаа хэрэг дээрэнь харуулжа шадана ха юм. Дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэдтэйгөө үйлэдбэриин хамаг асуудалнуудые шиидхэдэг.

Людмила Григорьевна Типчугэй хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд һэрюун ундаа хэдэг. Эдэнэр бүхы ажалаа оньһон техникын хүсөөр бүтээдэг.

Энэ жэл үхэр нюдэ, мойһо болон бусад жэмэс суглуулһан, хүдөө ажахынуудһаа худалдажа абаһан байнабди. Хартаабха, капуста, морхооб болон бусад зүйлэй огородой эдеэн яһала бэлдэгдээ. Энэ бүхы жэмэс болон огородой эдеэе гутаангүйгөөр, сүм буйлуулжа, продукци гаргаха гэһэн зорилго хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй урда табигдана.

Хүдэлмэришэднай ямаршье зорилго бэелүүлжэ шадаха һайн бэлэдхэлтэй, дүршэл шадабаритай болонхой гээд дээрэ хэлээ һэм. Бэе бэедээ туһалалсажа, дүй дүршэлөө халан абалсажа байгаад хүдэлхэдөө, ехэ амжалта түйлана ха юм. Юһэ һарын туршада заводой хүдэлмэришэн бүридэ тоолоходо 14.992 түхэригэй ажал хэгдэхэ һаа, үнэн дээрээ 16.084 түхэригэй ажал хэгдэһэн байна. **Энэ жэлэй юһэн һарын туршада 1 миллион 197 мянган түхэригэй продукци худалдаха даабаряа 1 миллион 236 мянганда хүргөө һэмди.** Ноябрь һарын түрүүшын үдэрһөө хүдэлмэришэднай ажалайнгаа эршые улам шангадхана. Эрхим шанартай продукци гаргажа, хоёр жэлэйнгээ даабари ноябриин 5-да бүхы коллективээрээ дүүргэхэ гэһэн үгэдөө бидэ хүрөөбди.

А. СОРОКИН,
Кабанскын үрэ-жэмэсэй заводой директор.

ЯРУУНА

ҺААЛИШАД АМЖАЛТАТАЙ

Аймагай колхоз, совхозуудай һаалишад алдарта ойн һайндэр болотор үнеэн бүриһөө 1700 килограммһаа доошо бэшэ һү һааха гэһэн уялга абаа һэн. Аймагай ажахынуудай олонхи һаалишад абаһан эдэ уялгануудаа дүүргэһэн тухайдаа мэдээсэнэ. Жэшээлхэдэ, «Юбилейный» совхозой һаалишан М. Бурлакова үнеэн бүриһөө 2341 килограмм һү һаагаа. Тэрэнэй басагад Зина Таня хоёр, А. Тухватулина, Т. Илюхина гэгшэд эрхим һайнаар хүдэлнэ.

Нарһатын совхоздо Ц. Галсанова, Ц. Шойдорова гэгшэд ойн баярые угтуулан абаһан уялгануудаа дүүргэһэн тухайдаа мүн лэ элидхэбэ.

МҮРЫСӨӨНДЭ ШАЛГАРАГШАД

Тулдуунай совхозой малшад энэ жэлэй гурбадахи кварталай туршада эршэмтэйгээр хүдэлжэ гараба. Гүрэндэ һү, мяха, нооһо худалдаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Совхозой коллективтэ КПСС-эй Яруунын райкомой, аймагай арадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһан байна. Мүрысөөндэ илагшад — совхозой малшад үшөөшье ехэ амжалта түйлахаар зориггонхой.

* * *

Мүн лэ Яруунын совхозой малшад гүрэндэ һү тушааха түсэбөө 107 процент, мяха худалдаха түсэбөө 139 процент дүүргэһэн байна.

***

Нарһатын заһабарилгабарилгын участогай модо хюрөөдэдэг цехэй хүдэлмэришэд байгша оной арба һарын түсэб амжалтатайгаар дүүргэбэ. Хүдэлмэришэд В. Гарин, Н. Рекунов, А. Щепелин, В. Лихачев гэгшэд эрхим ажалаараа суурхана.

В. БАЙБОРОДИН.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭЭ

Һү һааха, тэрэниие гүрэндэ худалдаха хоёр жэлэйнгээ түсэб ноябрьда дүүргэхэ гэһэн уялгаяа Тулдуунай совхозой һү һаалиин фермын коллектив (фермые даагша Б. С. Ананин) нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлдэ 5350 центнер һү һааха түсэбтэй байбал, тэрэнээ ноябриин 1-дэ 5650 центнертэ хүргэнхэй. Мүнөө үедэ түсэбһөө үлүү 300 центнер һү һаагаад байгаа һаа, тэдэнэр жэлэй дүүргэтэр тэрэнээ 600 центнертэ хүргэхэ хүсэлтэй.

Г. ВЛАДИМИРОВ.

Улаан-Үдын трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд ойн баярай жэлые габшагайгаар түгэсхэхэ гэһэн зорилго урдаа табина. Залуу хүдэлмэришэн Валентина Бухольцева халаанайнгаа даабари хододоо 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бүхы продукцияа һайн шанартайгаар гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Бухольцева.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ—ҮДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ

ЭДЭБХИ ХЭШЭЭЛТЭЙГЭЭР

Агуухэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй алдарта ойе манай совхозой малшад нилээд амжалтатайгаар угтаба. Гүрэндэ мяха худалдаха жэлэй түсэб ноябриин 1-дэ, һү — ноябриин 3-да дүүргэгдээ. Бэлэдхэлэй пунктда 3010 центнер мяхан, 5400 центнер һүн тушаагдаа. Мүн нооһо худалдаха түсэб дүүргэгдээ һэн. Зачетно шэгнүүрээр 1080 центнер нооһо тушааха түсэбтэй байбал, 1141 центнертэ хүргэгдөө. Тинхэдээ совхознай бүхы түрэлэй малай тоо толгой олошоруулха даалгабаряа бэелүүлхэ байна.

Иимэ амжалтануud ямар аргаар түйлагдааб гэхэдэ, совхозой малшад, фермые даагшанар, мэргэжэлтэд оролдосотой бэрхээр ажаллаһан, ойн баярай жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар хүдэлхэ гэжэ оролдоһон байха юм.

Жэшээнь, Цайдамай һү һаалиин фермые абажа үзэе. Фермые даагша Дулма Лодонова Лундукова һаалишад, малшадайнгаа ажал зүбөөр эмхидхэжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараа. Энэ фермын түрүү һаалишад Цырма Базарова, Цыренсо Золтуева, Аграфена Жалсанова, Лидия Очирова, Бутыд Балданова гэгшэд һү һааха жэлэйнгээ түсэб бэелүүлбэ. Фермын коллектив бүгэдөөрөө һү һааха жэлэйнгээ түсэб ноябриин 10-да дүүргэжэ шадаа.

Цайдамай фермын коллектив малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэхэ, үбэлдөө малай ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой, Зэдын аймагай Оёорой совхозой, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой малшадай уялгануудтай танилсаад, урдаа тодорхой зорилгонуудые табяад байнхай. Эдэнэр үбэлжэлгын үедэ бүхы фермээрээ үнеэн бүриһөө 1300 килограмм һү һааха уялга абаад, аймагай һаалишадай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаһан байна.

Түрүү фермын коллектив хэлэһэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө хамсыгаа шуужа оронхой. Октябриин арбадаар эдэнэр үнеэдтээ силос эдюулжэ захалаа. Мүн үнеэн бүридэ 1 килограмм, һаагдаһан һүнэй литр бүхэндэ 500 грамм хүртэхөөр гурил эдюулэгдэнэ. Бүхы тэжээлээ малдаа буйлуулжа үгэнэ.

Һү һаали дээшэлүүлхэ талаар Бургаастайн фермын түрүүшүүл Бутыд Базарова, Вера Бильдушкина гэгшэд амжалтатай. Б. Базарова жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй.

Совхозой дирекци, партийна комитет һаалишадай мүрысөөнэй дүн һара бүхэндэ согсолжо, түрүүшүүлые урмашуулдаг гээшэ. Мүн зунай, үбэлжэлгын үедэ абаһан уялгаяа эрхимээр дүүргэһэн фермын коллективтэ, түрүү һаалишадта мүнгэн шан, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдадаг заншалтай. Мүнөөшье энэ үбэлжэлгын үедэ һү һаали дээшэлүүлэгшэдые урмашуулха социалис мүрысөөнэй гурим баталагдажа, малшадта хүргэгдэнхэй.

Энэ жэлдэ һү һаали дээшэлүүлхэ арга боломжонууд бии. Совхозой суута кукурузашан Бимба Ринчинович Жамбаловай звеногой оролдосотой һайнаар ажаллаһанай ашаар горох-обёосой холисо, кукуруза һайнаар ургуулагдажа, шэмэтэй һайн силос хүсэд хүрэхөөр дарагдажа абтаа. Мүн урда жэлэйхиһээ дутуугүй үбһэн бэлэдхэгдээ.

Тингэжэ үбэлдөө һү һаали дээшэлүүлхын хажуугаар, малаа шахан таргалуулха аргатайбди.

Совхоздомнай шадабаритай бэрхэ хонишод бии. Энэ жэлдэ манай түрүү хонишод Радна Самбуевич Раднажапов, Цырма Раднаевна Шойненова, Леонид Лубсанович Чагдуров, Константин Михайлович Григорьев, Нима Тубчинович Дамбаев, Анна Лубсандоржиевна Бадмаева гэгшэдэй бригадынхид хонин бүриһөө хурьга тулжуулһан гээшэ.

Ойн баярай жэлдэ бүхы совхозоороо үнеэдэй тоо 50 толгойгоор олошоруулжа, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2300 килограмм һү һааха байнабди. Энэмнай урда жэлэйхиһээ нилээд дээгүүр байха юм. Арбадахи табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ үнеэн бүриһөө адагынь 2400 килограмм һү һааха гэжэ оролдохо байнабди. Тиихын тула малайнгаа үбэлжэлгэ һайнаар эмхидхэхэ гэжэ бүхы хүсөөрөө оролдохобди.

Б. АЮШЕЕВ,
Сэлэнгын аймагай Хинмын совхозой директорэй орлогшо.

Партийна ажабайдал

ПОЛИТИЧЕСКЭ МЭДЭЭСЭЛЭЙ НҮЛӨӨН ЕХЭ

Үзэл сурталай бүхы хүдэлмэри саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулха, совет хүнүүдые политическэ болбосоролтой болгохо, политическэ хүдэлмэриие һайнаар хүтэлбэрилхэ асуудалнуудта манай Коммунис парти хододоо ехэ анхарал хандуулдаг байна. КПСС-эй XXV съездын материалнууд, «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ аман үгын политическэ агитациин дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» партиин Центральна Комитедэй тогтоол болон үзэл сурталай хүдэлмэриин асуудалаар партиин бусад документнүүд соо үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие мүнөө үедэ ударидан хүтэлбэрилхэ талаар холын хараатай зорилгонууд табигданхай. Мүнөө үедэ — социальна хүгжэлтын түргэдэһэн, манай орон дотор экономическа байгуулалтын улам үргэдэһэн, дэлхэй дээрэ үзэл сурталай-политическэ тэмсэлэй бүри орёо болоһон сагта хүн зоной дунда ябуулагдадаг ойлгууламжын хүдэлмэриин, тэрэ тоодо политическэ мэдээсэлэй удха шанар дээшэлжэ байна.

Агитатор болон политинформаторнуудай, лекторнүүдэй ехэ отряд партиин дүлэтэ үгэнүүдые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулна. Манай Загарайн аймагай партийна организацида хамта дээрээ 600 гаран агитатор, 500 гаран политинформатор хүдэлнэ. Энэмнай айхабтар ехэ хүсэн гээшэ. Тэдэнэй дунда арадай ажахын мэргэжэлтэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд олон.

Политинформатораар хүдэлхэ гээшэ тон харюусалгатай, хүндэтэй хэрэг болоно. Орон доторхи, хилын саанахи байдал тухай, наука ба техникын, литература болон искусствын шэнэ туйлалтанууд тухай политинформаторай һонирхолтойгоор, ойлгосотойгоор хөөрөө һаа, хүн бүхэн анхаралтайгаар шагнажа, мэдээгүй юумэеэ ойлгожо абахые оролдоно бшуу.

Хүн бүхэнэй эрдэм мэдэсын хэмжээн, тэрэнэй хэр зэргэ газетэ уншадаг, радио шагнадаг, телевизор харадаг ушарнуудые ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхэн ябуулха үедэ хараада ходо абтанагүй гэжэ «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ аман үгын политическэ агитациин дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» партиин ЦК-гай тогтоол соо заагданхай. Үнэхөөрөөшье, тиимэ ушар дайралдана гээд сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Энэ асуудалаар нэгэ жэшээ дурдая. Политинформаторай ямар нэгэн политическэ удхатай асуудалаар хөөрэлдөө эмхидхэхэдэ, 17-һоо 80 хүрэтэр наһатай, мүн 3—4 класс дүүргэһэн, дээдэ эрдэмтэй хүнүүд суглардаг. Политинформатор хөөрэхэ ёһотой юумэеэ сугларагшадта тайлбарилан ойлгуулхые бүхы шадалаараа оролдобо. Тэрэнэй хөөрөөнэй һүүлээр нэгэшье хүн асуудал табибагүй. Политинформаторай бодомжолоод үзэхэдэ, өөрынгөө бэлдэһэн асуудалда хэрэгтэй юумэеэ бултыень хөөрөө хэбэртэй, сугларагшад анхаралтайгаар шагнаһан байна. «Юун болооб, зонтой хөөрэлдөө эмхидхэжэ шадахагүй хүн хаб» гэжэ тэрэ һанаандаа шэбшэнэ.

Тэрэ хөөрэлдөөнэй болоһон ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй политинформатор үдэшэндөө уулзажа, ушар шалтагааниинь элирүүлхэ баатай болоо. Дунда һургуулиин һурагшад, ажахын хүдэлмэришэд, үндэр наһатай пенсионернүүд, эрдэм мэдэсээрээ бэе бэеһээ ехэхэн илгаатай хүнүүд тэрэ хөөрэлдөөндэ хабаадана гэжэ политинформатор ойлгоо. Энэ хөөрэлдөөндэ хабаадагша бүхэн политинформаторай хэлэгшые гүйсэд ойлгоогүйшье һаа, асуухаяа бусад нүхэдһөө гайхаһан байгаа ха юм. Энээхэн жэшээ дээрэһээ хаража үзэхэдэ, ажалшадай дунда хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө, сугларагшадай наһые, эрдэмые заатагүй хараадаа абаха эрилтэ табигдана.

Политинформаторнууд хадаа парткомуудай, партийна эхин организацинуудай эгээл эдэбхитэй туһалагшад ба тулгууринь мүн болоно. Ажахын ба соёлой байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэдэнэр горитойхон хубитаяа оруулалсажа байдаг юм.

Манай аймагай промышленна предприятинуудта, колхоз болон совхозуудта, эмхи зургаануудта партийна шухала даабаряа һайнаар дүүргэдэг олон политинформаторнууд хүдэлжэ байдаг. Павел Яковлевич Шевелев тэдэнэй тоодо ороно. Энэ Онохойн модоной комбинадта ажалай болон салин хүлһэнэй таһагай начальнигаар хүдэлхэ зуураа, политинформаторай хүндэтэ даабари амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Павел Яковлевич өөрынгөө ажалые урид табигдаһан түсэбэй ёһоор эмхидхэн ябуулдаг юм. Эхэ орон соогоо, түрэл республика ба аймаг соогоо, дэлхэй дээрэ боложо байһан шухала асуудалнуудые, мүн комбинадайнгаа үйлэдбэриин асуудалнуудые нүхэр Шевелев түсэб соогоо заатагүй хараалдаг гуримтай. Тиимэһээ тэрэнэй хөөрөөн бүхэн һонирхолтойгоор үнгэржэ, сугларагшад анхаралтайгаар шагнадаг байха юм. Онохойн модоной комбинадай инженер Алексей Галактионович Бурлаков политинформаторай уялгые эрхимээр дүүргэжэ, ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг политинформатор Геннадий Ильич Ильин ажахынгаа бэрхэ политинформаторнуудай нэгэн боложо шадаа. Өөрынгөө һонирхолтой хөөрөөнүүдээр энэ нүхэр шагнагшадай анхарал татажа шададаг болонхой. Орон дотороо боложо байһан үйлэ хэрэгүүдые һайнаар мэдэдэгынь, партийна даабарида харюусалгатайгаар хандадагынь тэрэнэй ажалда ехэ туһатай байдаг. Нүхэр Ильинэй хөөрөөн бүхэн саг үргэлжэ һонирхолтойгоор, удха түгэлдэрөөр үнгэргэгдэжэ, шагнагшад хододоо олон асуудал табидаг байха юм.

Борис Нимаевич Найданов энэ колхозой тракторна бригадын бригадираар хүдэлнэ. Энэ нүхэр механизаторай мэргэжэл эрхим һайнаар шудалһан юм. Эрдэм наукын шэнэ туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэл шудалжа, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар ехэ ажал ябуулжа байдаг. Энэ жэлдэ орооһо таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тула нүхэр Найданов ехэ оролдолго гаргаа. Колхозой партийна организаци коммунист Б. Н. Найдановые политинформатораар томилһон байна. Энэ нүхэр ажалдаа сүлөөгүй байгаашье һаа, партийна даабаряа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, аймаг дотороо мэдээжэ болонхой.

Шэнэ-Бэрээнэй автозаһабарилгын заводой слесарь Владимир Михайлович Киреев политинформаторай даабариие урагшатай һайнаар дүүргэнэ. Предприятиингаа хүдэлмэришэдтэй суг хүдэлдэг һэн туладаа тэдэнэй ажал хэрэгые, абари зан, һанал бодолые һайса мэдэдэг юм. Хөөрэлдөөн бүхэндэ һайнаар бэлдэжэ, коллективэйнгээ ажабайдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэдэг заншалтай. Тиимэһээ тэрэнэй хөөрөөе хүдэлмэришэд ехэ анхаралтайгаар шагнажа, табиһан асуудалнуудтаа дүүрэн харюу абадаг байха юм.

Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэн В. Ф. Полищук, Шэнэ-Бэрээнэй заводой хүдэлмэришэн К. П. Ма веев, Хандагатайн леспромхозой капитальна барил таһагай начальник Б. Р Гендунов, энэ леспромх ахамад экономист А. Пупышева болон бусад по литинформаторай ажа харюусалгатайгаарханда үнэн сэхэ ажалаараа олон дунда хүндэтэй болонхой.

Аймагай зарим полити форматорнуудай ажал ту эндэ тобшохоноор хэлэгдэ Бухы политинформатор жэгдэ һайнаар хүдэлнэ хын аргагүй, дутагдалну үшөө дайралдаһаар. Та сын, Онохойн совхозуу Горхоной леспромхозой литинформаторнууд хан тагүйгөөр хүдэлнэ. Дутагд нуудаа усадхаха тал партийна организаци КПСС-эй райком зох хэмжээнүүдые абажа бай

СССР-эй шэнэ Конс туциин, Москвада бол ойн баярай суглаанай ма риалнуудай гүн гүнз удхые аймагай ажалш тайлбарилан ойлгуулха лаар политинформатор агитаторнууд болон лект нүүд мүнөө ехэ ажал ябу жа байна.

А. ИШИГЕНОВ,
КПСС-эй Загарайн рай-комой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ барилганууд

УҺААР ДУТАЛДАХАЯА ОДООШЬЕ БОЛЁО

Газар, уһан, ургаса. Эдэ үгэнүүдэй удхань хүн бүхэндэ ойлгосотой ааб даа. Үрэжэлтэй һайн таряалан, сабшалангай газарые саг соонь садатар уһалаад байгаа һаа, ямаршье уларилтай жэлдэ орооһо таряанай, бусад ургамалнуудай баян ургаса абтаха байна бшуу.

— Эгээл тиимэһээ хоёр жэлэй саада тээ Бэшүүрэй уһалууриин системын баригдажа эхилхэдэ, эндэхи хүн зон ехэтэ баярлаа бэлэй. Ушарынь юуб гэхэдэ, үрэжэлтэй баян гэжэ үнинһөө хойшо суутай Бэшүүр нютагта орооһо таряа, хартаабха, огородой эдеэ элбэгээр ургуулхын тула газараа һайнаар уһалха гээшэ амин шухала асуудал мүн, — гэжэ аймагай уһанай ажахын управлениин начальник Максим Яковлевич Афанасьев хөөрэнэ.

Нээрээшье, хараад үзэел даа. Бэшүүр тосхоной хэдэн мянган үрхэтэ айлай диилэнхи олониинь тус тустаа 15—20 соото газарта овощ, хартаабха ургуулна. Тиихэдэ эндэхи «Рассвет», XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта хартаабхын, огородой болон тэжээлэй ургамалнуудай тарилга жэл бүри үргэдхэгдэнэ. Эдэ бүгэдые саг соонь уһалхын тула айхабтар ехэ уһанай хэрэгтэйнь мэдээжэ ааб даа.

Үнэндөө, эндэхи багахан голойнь уһан зундаа хаанашье хүртэдэггүй, илангаяа ган гасуур жэлдэ тэрэнь бүришье шэргэжэ, газар уһалалгада бэрхэтэй байдал ушардаг һэн.

Энээн дээрэһээ һайн түхеэрэлгэтэй уһалууриин системэ бариха тухай хөөрэлдөөн эндэ үнинэй болодог байгаа. Теэд Хёлго голһоо һаба гаргажа, тэндэһээ ехэ һубаг ханааб татаад, тэрэ багай газарые уһалагдадаг болгохо гэхэдээ, энэ хүдэлмэриие колхозуудай өөһэдынгөө хүсөөр хэжэ шадахагүй байһаниинь элитэ.

Харин 1976 онһоо хойшо КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилээд, илангаяа газарай үрэжэл һайжаруулха, уһалагдадаг таряалан, сабшалан үргэдхэхэ тушаа гүрэнэй сэхэ туһаламжаар бүхы орон дотор, тэрэ тоодо манай республика соо ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ захалаа. Тиихэдэл Бэшүүрэй уһалууриин томо системые бариха хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдажа захалаа юм.

«Бурводстрой» трестын Бэшүүрэй оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын начальник В. А. Васильченкын кабинет соо ханадань эндэ баригдаха уһалууриин хаалта боолто, һубаг ханаабууд, бүлүүр станцинуудай проектын схемэ үлгөөтэй байна.

— Системын баригдажа, хүсэндөө оруулагдахадань, хамтадаа 3 мянган гектар уһалагдадаг болохо юм. Тэрэнэй 700 гаран гектарынь Бэшүүр тосхоной хэдэ мянган айлай хубиин ажахын огородой газар болоно. Энээнһээ урагша эндэхи хуушан һубаг ханаабуудаар жэлдээ ехэдээл һаа, 200—300 гектар газар уһалагдадаг байгаа. Бухы дээрээ эндэ долоо миллион тухай түхэригэй ажал хэгдэхэ ёһотой, — гэжэ нүхэр Васильченко хөөрэнэ.

Тээсгэн, Агуухэ Октябрийн 60 жэлэй ойн һайндэрэй урдахана ПМК-гай барилгашад тус системын түрүүшын ээлжээнэй гол уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые бэлэн болгожо, гүрэнэй шалгалтын комиссида тушаагаа. Эндэхи уһа хаадаг, табидаг оньһон түхеэрэлгэнүүдые, тоогүй олон һубаг ханаабуудые, тодхогдомол оньһон бүлүүр станцинуудыень хуу ябажа хараха болоо һаа, бүхэли үдэршье багадаха байна. Эгээл эхиндэнь Хёлго голые хажуу тээшэнь һэтэ татаад, уһа гаргаһан үргэн ехэ ханааб, тэндэнь загаһа, жараахайн һубаг руу орохогүйн тула хэгдэһэн тусхай хаалта-түхеэрэлгэ харагдана. Хёлгын уһан үргэн ханаабаар урдаад, ехэ бүлүүр станцида хүрэжэ ерэнэ. Эндэ час соо 7,5 мянган кубометр уһа бүлэжэ гаргаха гурбан ехэ оньһон бүлүүр машина тодхогдонхой. Тэрэ станциһаа гараһан ехэ уһан хада өөдэ бүлэгдэн, 18 метр үндэртэ гаргагдана.

— Уһая юундэ иигэжэ өөдэнь бүлэжэ гарганат? Миил ханаабаар саашань сэхэ урадхуулха аргагүй байгаа гү? — гээд асуубаб.

— Тиигэжэ түрүүн дээрэ газарта гаргаагүй һаа, нэмэлтэ бүлүүр станцинуудые табижа үгэхэ баатай болохо һэмди, — гээд ПМК-гай ахамад инженер В. К. Коробенков хэлэнэ.

— Уһа суглуулдаг сөөрэмтнай ямар үүргэтэй байха юм?

— Бүлүүр станциие саг үргэлжэ хүдэлгэжэ байхын аргагүй. Заһабарилга, техническэ харууһа хэхэ ушартай болохо байна. Тиимэһээ газар уһалалгын түлэг үедэшье станциие зогсоогоод, энэ сөөрэмэй 40 мянган кубометр уһаар 7—8 часай туршада хашалгүй газараа ундалуулха аргатайбди, — гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Уһалууриин системын түрүүшын ээлжээнэй барилганууд бэлэн болгогдожо, «Рассвет» колхозой 370 гектар таряанай газар уһалагдаха аргатай болобо.

— Гансахан Хёлго голой уһаар лэ эндэхи газар ундалуулагдаха болоно гү?

— Үгы. Баһа Бэшүүр голые хаагаад, һубаг ханаабаар урадхуулжа, энэ системэдээ оруулхабди. Тэрэнэй ашаар энэ жэлдэ зүүн-намарай үедэ Бэшүүр тосхоной айлнуудай огородой газарта урда урдынхиһаа һураггүй ехэ уһан үгтөө гээшэ. Айлнууд огородоо уһалха уһаар дуталдахаяа одоошье болёо, — гэжэ Василий Калистратович хөөрэнэ.

— Саашадаа хэхэ хүдэлмэримнай ехэ даа. Хэрбээ энэ жэлдэ 850 мянган түхэригэй ажал хээ һаа, ерэхэ жэлдэ тэрэниие 900 мянганда хүргэхэ арга бии, — гэжэ ПМК-гай начальник нүхэр Васильченко хэлэнэ.

Барилгынгаа хүдэлмэриие эрид түргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха арга боломжо эндэхидтэ гүйсэд бии. Элдэб түхэлэй хүсэ ехэтэй шэнэ техникэ олон боложо байна. Жэшээлхэдэ, халаан соо 200 метр ута ханааб малтаха хүсэтэй Э-216 түхэлэй тусхай роторно экскаватор бии болонхой. Механизаторнуудайнь мэргэжэл шадабари жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ.

М. НАМЖИЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ПМК-гай барилгашадай прораб Н. Попов түрүү экскваторщик П. Тимофеев. Уһан иигэжэ бүлэгдэн гарана.

Авторай фото.

Бэшүүрэй аймаг.

Комсомолой ажабайдал

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТУГЫЕ ДЭЭРЭ ҮРГЭН

Агуухэ Октябрийн социалис революциин 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тула дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ манай аймагай залуушуул болон комсомолшууд эдэбхитэйгээр оролсожо, ажалай һайн амжалтануудые туйлаа гээшэ. Энэ мүрысөөн залуушуулай дунда унтаршагүй эдэбхи үүсхэл бадаруулаа.

Октябрийн 60 жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-да Ленинскэ комсомолой барюулха рапортдо гараа табиха эрхэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөндэ аймагай хоёр мянга гаран комсомолшууд хабаадажа, эдэбхитэй һайнаар, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлжэ, яһала һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна. Мүн БАМ-ай барилгашадай дунда дэлгэрһэн «Би — барилгын эзэмби» гэһэн мүрысөөнэй эршэ улам дүлэтэн бадаржа, удхань бүри гүнзэгырөө. Тиихэдэ крейсер «Аврорын» дэргэдэ дүрэеэ абхуулха эрхэ олохо гээшэ комсомолец бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг байһаниинь мэдээжэ ааб даа.

Ленинскэ комсомолой эгээл габшагай, үйлэдбэриин тон харюусалгатай участогууд дээрэ байгуулагдадаг бүлэгүүд гэхэдэ, комсомол-залуушуулай коллективүүд болоно ха юм. Манай аймагта иимэ 31 коллектив байгуулагданхай. Бүхы орон соогоо мэдээжэ болоһон Ленинскэ шангай лауреат Александр Рябковой, Ажалай Алдар Солын гурбадахи шатын орденто Александр Еременкын болон барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын Инна Гусевагай даадаг комсомол-залуушуулай коллективүүдһээ гадна, залуушуулай шэнэ коллективүүд эмхидхэгдэжэ, ямаршье харюусалгатай даабари дүүргэжэ шадаха байһанаа харуулаа.

Мүнөө байгаа комсомол-залуушуулай бригадануудай нэгэниинньшье хараалагдаһан даабаряа дүүргээгүй гэжэ байгаагүй юм. Тэдэнэй олонхинь үдэрэйнгөө даабари 120 процент дүүргэнэ. Теэд гансал энэ дүн залуушуулай коллективүүдэй ажал хэрэг харуулна бэшэ, харин тэдэнэй хүндэ хүшэр, тон харюусалгатай участок дээрэ ямаршье даабари түргэн, һайн шанартайгаар дүүргэхээр бэлэн байһаниинь тон шухала болоно. Жэшээлхэдэ, Нижнеангарск хотоһоо Уоян ошоһон харгын гарадаг гол горхон дээгүүр хүүргэ тон богони болзор соо барижа дүүргэхэ гэһэн даабари А. Руденкын даадаг комсомол-залуушуулай бригадада үгтөө бэлэй. Энэ харгы гүн тайгын дундуур, үндэр хада хабсагайтай, дошхон түргэн гол горхотой газараар гараа юм. Теэд эдэ бэрхэшээлнүүд А. Руденкын бригадын гэшүүдые айлгаагүй. Тэдэнэр шударгы һайнаар хүдэлжэ, дүрбэн хүүргэ бодхоохо даабаряа болзорһоонь урид дүүргээ һэн.

Манай аймагта илангаяа БАМ-ай Буряадай участок дээрэ аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байһан залуушуулай коллективүүд олон. Тэдэнэй олонхи комсомол-залуушуулай бригаданууд арбадахи табан жэлэй хоёр жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Эндэ уряа үүсхэл гаргажа, ажалайнгаа бүтээсэ саг үргэлжэ һайжаруулхые оролдоһон лэ коллективүүд һайн амжалта туйлаа ха юм. Жэшээлхэдэ, «Октябрийн 60 жэлдэ—габшагай 60 недели» гэһэн уряа гаргаһан «Ленбамстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын комсомол-залуушуулай экипаж Василий Ленкин, Николай Горист гэгшэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, өөһэдынгөө абаһан социалис уялгануудые болзорһоонь урид дүүргээ. Энэ уряа доро ажаллажа, үльгэр жэшээ харуулһан бригаданууд олон.

Комсомол - залуушуулай коллективүүд гансашье ажал хүдэлмэреэрээ шалгарна бэшэ, харин ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадагаараа, саг үргэлжэ өөһэдынгөө үзэл сурталай болон политическэ мэдэсэ дээшэлүүлхые оролд роо онсо шалгарна. Эн лективүүдэй олонхи үдэшын һургуули, те мүүдтэ һурана. Жэ Александр Еременкын даг комсомол-залуу бригадынхидай дүрб элдэб дээдэ һургуулин заочноор, бэшэниинь шын һургуули болон кумүүдтэ һурадаг. Т А. Еременко өөрөө Зү бириин технологическ ститутда заочноор һ юм.

Агуухэ Октябри жэлэй ойе нэрэтэй со гоор угтахын тула дэл социалис мүрысөөндэ нинскэ шангай лауре Рябковой бригада д илажа гараа. Т КПСС-эй ЦК-да Ле комсомолой барюул портда гараа табиха электростанциин ма А. Корниенко, Ленин комсомолой эльгээһэ сомол-залуушуулай дые даагша Любовь енко, 12-дохи тоннел рядһаа В. Задера, ба хабсаралгын 575-дахи ездһоо З. Карацкая, да» колхозһоо В. Б болон бусад хүртэбэ.

Нигэжэ манай ай комсомолшууд ойн жэлдэ хэзээ хэзээн шэн габьяатайгаар, үүсхэлтэйгээр ажалла лээд ехэ амжалта туйлажа байна.

В. ЦЫГАН
ВЛКСМ-эй Хойто-Б райкомой нэг секрет

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ТҮРҮҮ БЭРХЭ ЖОЛООШОД

РОСТОВ-на-ДОНУ. (ТАСС-ай корр.). СССР-эй 1977 оной Гүрэнэй шангуудай эдэнэртэ олгогдоһонтойнь дашарамдуулан, Хойто-Кавказай территориальна автотранспортна управлениин автомобилистнүүд жолоошодой бригадануудые хүтэлбэрилэгшэд В. Носачев болон И. Ярошенкые халуунаар амаршалба.

Нёдондо жэл таряа зөөлгэдэ илангаяа алдаршаһан эдэнэрэй хүдэлмэриие Леонид Ильич Брежнев үндэрөөр сэгнээ һэн. Энэ жэлэй ургаса хуряалга бригадна подрядай айхабтар булюу байһые үшөө дахин харуулаа. В. Носачевой бригадын ашаанай 12 машина урдандаа зуугаад шахуу автомашинын зөөдэгһөө ехэ орооһо шэрэһэн байгаа.

Юрэнхыдөө 40 мянга шахуу автомобиль Доной орооһо таряа зөөлгэдэ хабаадуулагдадаг юм. Энэнь олон гү, али үсөөн гү? «Севкавтранс» управлениин 55 бригадын коллективүүд үнгэрэгшэ зун энэ асуудалда харюусаба. Ярошенко болон Носачевой онол аргаар ажаллахадаа, түрүү автомобилистнүүд һара соо 1 миллион тонно таряа зөөгөө. Энэнь Доной жолоошодой тон ехэ туйлалта болоно.

Ургаса хуряалгын дүнгүүдые согсолхоор саг болоо. В. Носачевой бригада — 65 мянган тонно. И. Ярошенкын хүтэлбэрилдэг коллектив 60 мянга шахуу тонно хүдөө ажахын ашаа зөөһэн байгаа. Хоёр коллектив үндэр ехэ социалис уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэбэ.

— Мүнөөшье ажал хэрэгнай ехэ, — гэжэ И. Ярошенко хэлэнэ. — Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй габшагай барилга болохо Волгодонскдохи «Атоммаш» заводто үнэтэ шухаг түхеэрэлгэ зөөхэ хэрэг бидэнэртэ даалгагданхай. Манай бригада эрхим һайн ажалаараа индустриин энэ мэнтан ехэ барилгада горитой туһа хүргэхые шиидээ.

КОЛХОЗОЙ ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЫН БАЙШАН

ШКЛОВ (Могилевско область). (ТАСС-ай корр. Н. Назарович). Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо нээгдэһэн эрдэм, техникын дэбжэлтын байшан газар таряалангай ба мал ажалай мэргэжэлтэдэй һургуули болонхой. Зорюута баригдаһан байшан соо һуралсалай кинозал, оньһожоруулга болон электрижүүлгын, ургамалнуудые шэнжэлэлгын, ажалай эмхидхэлэй, үйлэдбэри болон мүрысөөе хүтэлбэрилгын кабинедүүд, һуралсалай классууд түхеэрэгдээ, эрдэм, техникын, литературын библиотекэ байгуулагдаа.

Белоруссиин хүдөө ажахын академиин эрдэмтэд колхозой түбэй шефүүд болоо. Эдэнэр элдэб ургамалнуудые тарижа ургуулха технологическа картануудые зохёоһон, үндэр баян ургаса ургуулжа хуряаха талаар ажахынуудай дүй дүршэлые согсолһон байна. Байгша ондо эндэ гектарай 46,2 центнер орооһото ургамалнууд, 271 центнер хартаабха, 9,6 центнер улһан хуряагдаһан байна.

Академиин эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд ба колхозой мэргэжэлтэд звеноые даагшанартай, үйлэдбэриин участогуудай начальнигуудтай, мал ажалай комплексын операторнуудтай хэшээлнүүдые үнгэргэнэ.

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭБЭ

ХАРЬКОВ. (ТАСС-ай корр.). Харьков хотодохи Косиорой нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводой коллектив программна жолоодолготой станогуудые бүтээхэ жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тошылдон мүлидэг иимэ шэнэ агрегадуудые Россин Федерациин, Армениин ба Украинын машина бүтээгшэдтэ эльгээбэ. Эдэнэй туд бүхэниинь урда тээхи агрегадуудһаа 2,5 дахин бүтээсэ ехэтэй, тодо нарин байна.

Түсэбтэ табан жэлэй дүүрэтэр предприятиин коллектив программна жолоодолготой станогуудые бүтээн гаргалгаяа 3 дахин үргэдхэхые уялгалаа.

АЛДАРТА ЁҺО ЗАНШАЛТАЙ

ГАТЧИНА. (Ленинградска область). (ТАСС-ай корр. В. Огай). Рождествено тосхондо ажаһуугшад 10 мянга шахуу түхэриг эб найрамдалай жасада оруулба. Мүнхэлэлгын «ленинскэ зуруудһаа» хуряагдаһан ургаса худалдалгаһаа энэ мүнгэн ороһон байна.

Совет засагай эхиндэ, 1918 ондо, үндэһэ һууринь табигдаһан ёһо заншал үргэлжэлһөөр. Тиихэдэ нютагай таряашад газарай участогые хамтаараа хахалжа, таряа таряад, контрреволюцитай тэмсэжэ байһан Улаан Армида ургасаяа үгэхые шиидэһэн байгаа. Хамтын ажалда эхи табиһан үрэжэлтэ бэшэ гурбан гектар хойто таряалангые «ленинскэ зурууд» гэжэ нэрлээ һэн.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Рождествено тосхоной хүн зон дурасхаалта 3 гектар дээрэһээ хуряагдаһан ургасаяа худалдажа, ороһон мүнгыень гүрэндэ тушаадаг юм. Эб найрамдал тухай декредэй түрүүшын актнь болоһон Октябрийн революциин ойн баярай жэлдэ эдэнэр дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхые шиидэһэн байгаа.

НАУЧНА ТУБ ШЭНЭ БАЙРАДА ОРОБО

АЛМА-АТА. (ТАСС-ай корр. В. Ганжа). Казахай ССР-эй Наукануудай академиин хоёр эмхи зургаан — хэлэ бэшэг шэнжэлэлгын институт болон М. Ауэзовэй нэрэмжэтэ литература ба искусствын институт шэнэ байрада оробо. Эдэнэр Заилийскэ Алатауган боори шадараархи академическэ комплексын бүридэл лагдажа баригдаһан өөрсэ архитектуратай шанда толлон ороо. рой шухаг гар бэшэгүү лон номуудые хадага зар эндэ бии.

Һүүлэй үедэ респу эрдэм-шэнжэлгын таб шэнэ байрада нүүжэ Карагандадахи хими таллургическа инстит ма Атадахи та малтамал шанар хэрэгэй институт нэй дунда ороно.

Республикын Нау дай академи туршалт дэһэ һуурияа хүгжөө гэлжэлһөөр. Химико- логическа эрдэмэй о ниин бүлэг институ туршалгын комплекс ри табигдаа. Электро органическа катализ миин, металлурги гэтэ металлнуудай р наржуулгын техноло шэнэ хүдэлмэрине п ленна үйлэдбэриди түргөөр нэбтэрүүлхэ олгоһон түхеэрэлгэ дэ хүдэлгэгдэхэ байна. комплекс арбадахи жэлдэ ашаглалгада о даха юм.

БАГА АКАДЕМИ ЕХЭ ХЭРЭГҮҮД

ПЕТРОЗАВОДСК. ай корр. Н. Милов). тектура болон барилг га академи баярай байдалда Карелиин хотодо нээгдэбэ. Пе водскын О. В. Кусс нэрэмжэтэ универс промышленна ба г барилгын факультет шанар хотын аха һурагшадта зорюула ниие эмхидхээ.

СССР-эй Наука академиин Карелиин алай ой модоной инст хүдэлмэрилэгшэд һ һүбэлгэн эдиршүүд рюулагдаһан бага ака түрүүлэн долоон жэл да тээ байгуулаа һэн. һурагшадай дунда шанхай.

Геологууд болон логуудай бага а Петрозаводскдо мүн гуулагдаһан байна. хэндэнь гурбан жэлэй салай программа хой. «Эдир академик» нэрэ зэргэдэ хүргэ сертаци хамгаалалг ёһолол эндэ үнгэр юм.

Сошордомо дохёо

ЮУ ХЭДЭГ АГРОНОМУУД БЭ?

Үрэһэ хүрэнгэ гээшэ баян ургасын эхин юм гэжэ агроном бүхэн ойлгодог. Теэд Яруунын аймагай ажахынуудаар ябажа, үрэһэ хүрэнгын хэр зэргэ бэлдэгдэжэ байһые шалгахада һайн жэшээнүүдэй хажуугаар урмаа хухарха ушар олон дайралдана.

Эндэхи «Коммунизм» колхоздо, «Юбилейный» совхоздо үрэһэн сэбэрлэгдэжэ дүүрээд, бүхыдөө шанарынь лабораторидо шалгуулагданхай.

Тиин гэһээ Исэнгын, Тулдуунай, «Улаан-Туяа» совхозууд тад ондоо байдалтай. Эдэ совхозуудта мүнөө хүрэтэр үрэһэниинь сэбэрлэгдээгүй хэбтэнэ. Исэнгын совхоз үрэһэ сэбэрлэхэ машинануудаа заһабарилаашьегүй байһаар. Эдэ ажахынуудай ахамад агрономууд А. Д. Булхаров, Е. М. Михаханов гэгшэд иимэ байдалые хаража байгаад, һанаа амархан һуунал. Мүн эдэнэрһээ гадуур үрэһэнэй талаар агрономууд бии байха юм.

«Улаан-Туяа» совхоз энэ жэлдэ оройдоо 2672 центнер таряа сохижо абаһан байгаа. Тиигэбэшье шэнниисээ гутаажархёо, тэрэнэй үлөөдэһыень дүргэжэрхёо.

«Комсомольский» совхоздо орооһо сэбэрлэхэ ОС-4,5 түхэлэй 4 машина, КЗС-10Б түхэлэй ехэ пункт бии байбашье, һая болотор юушье хэгдээгүй, октябриин һүүл багаар лэ 500 центнер үрэһэн сэбэрлэгдээ һэн. Энэнь бүхы үрэһэнэйнь миил 10 процент болоно.

Үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ хүдэлмэри Нарһатын совхоздо мүн лэ аали нобшоор ябуулагдана. Энэ ажахы КЗС-10Б түхэлэй пункттай, орооһо сэбэрлэхэ поточно линитэй байбашье һаа, бүхы үрэһэнэйнгөө хахадыень сэбэрлээ. Шалгалта хэһэн үдэртэмнай үрэһэ сэбэрлэхэ хүдэлмэри зогсоогдошонхой байгаа. Совхозой ахамад агроном В. В. Белобородов һанаагаа зобонгүй, амаралтада гарашанхай. Иимэ байдал тус совхоздо түрүүшынхеэ үзэгдөө бэшэ. Совхозой дирекци үрэһэ хүрэнгэеэ тарилгын шанарта түргэнөөр хүргэхэ хэмжээ абанагүй, урдынгаа алдуу дабтаһаар.

Яруунын совхоздо сэбэрлэгдээ болоһон 3070 центнер ешмээнэй үрэһэн тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй, бэлэхэнээр илгагдамаар буртаг ногооной үрэ ехэтэй байшоо. Тиихэдэ совхозой ахамад агроном Б. С. Хайданов һанаагаа зобоногүй.

Иимэрхүү байдал «Победа» колхоздо үзэгдэнэ. Тус колхозой ахамад агроном Е. Ц. Мункоев, үрэһэнэй талаар агроном Ц. Б-Д. Батуева гэгшэд колхозой орооһо сэбэрлэхэ хүсэтэ машинануудаар хангагданхайшье һаа, 1500 центнер үрэһэнэйнгөө хахадыень лэ сэбэрлүүлһэн тоотой.

Иимэ байдалые хараад байхадаа, эндэхи агрономууд юу хэдэг юун бэ гэжэ гайхахаар, голхорхоор болоно.

Г. КУЗНЕЦОВА,
республикын арадай хиналтын комитедэй штатнабэшэ инспектор.
А. ФОМИНА,
Яруунын аймагай гүрэнэй үрэһэнэй инспекциин начальник.

БАИДЖАНАИ
Агуу Октябриин 60 йн баярта зорюулагран зурагай выстав- у хотодо нээгдэбэ. тавкэдэ 300 гаран зураашадай болон рнуудай бүтээлнүүд а.

засагай үедэ Азер- й уран зураг та- р бэшээр урган хүг- спубликын уран зу- й зохёол бүтээлнүүд н hайшаалда хүр- энэн бүтээhэн зүйл- хэйн 40 гаран орон- калтатайгаар ха- жа, олон түмэнэй а хүртэhэн байна.

ДЭЭРЭ: Азер- й ССР-эй арадай раашан Тогрул На- ов (баруун гарhаа), ба Азербайджанай Гүрэнэй шангуудай скульптор Ибрагим выставкэдэ ха- дтай хөөрэлдэжэ

-ай фотохронико.

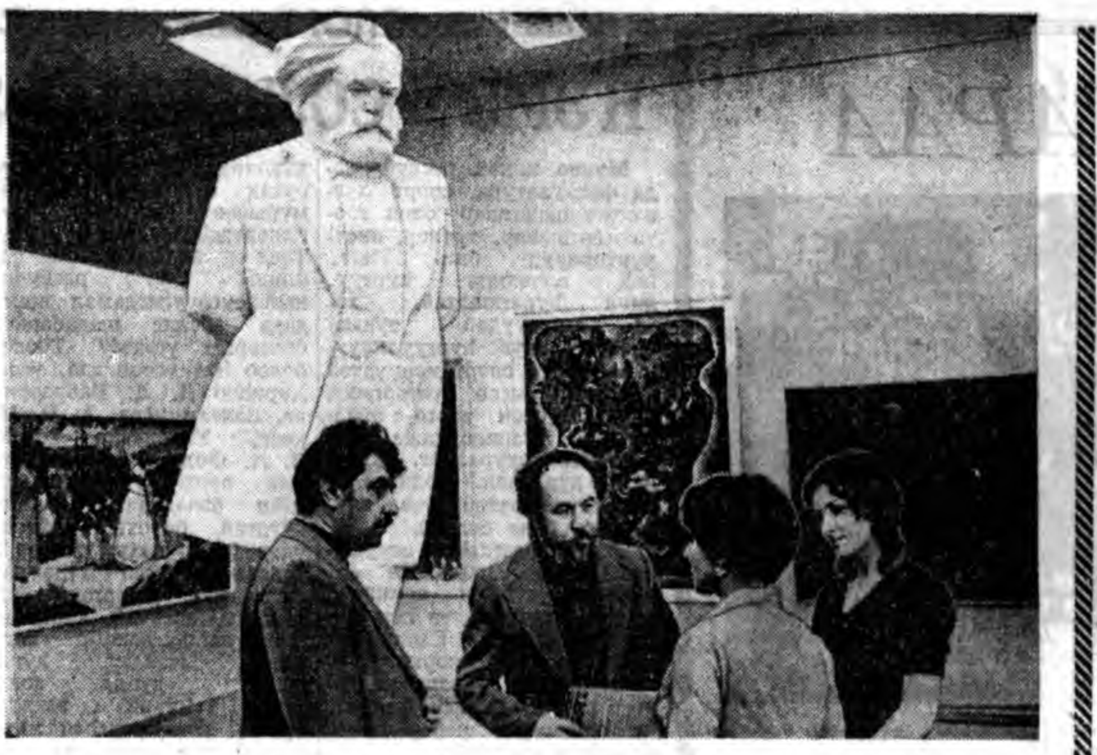

ОКУРАТУРЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

иин ба Алас-Дурна зүгэй райо- отонуудай ба транспортна про- дай семинар-зүблөөн Улаан- ложо үнгэрбэ. РСФСР-эй Проку- э зүблөө зарлаа юм.

й XXV съездын, партиин ЦК риин (1977 он) Пленумэй, эи СССР-эй Верхов- эй сесси дээрэ нүхэр Л. И. й хэhэн элидхэлэй үндэhөөр турын органуудай бэелүүлхэ уд тухай» РСФСР-эй прокуророй орлогшо А. С. Побежимовэй элидхэлые зүблөөндэ хабаадагшад анхаралтайгаар шагнаба.

Социалис хуули сахиха талаар прокуророй хиналта тухай, ниитын журам хазагайруулха, социалис зөөри үрихэ, архидаха ябадалтай хайшан гэжэ hайнаар тэмсэхэб гэhэн, мүн бусад олон асуудалые сугларагшад зүбшэбэ. Прокуратурын органуудай ажал хүдэлмэриин эмхидхэлтэй, түрүү дүй дүршэлтэй, түсэблэлгэтэй тэдэнэр танилсаа.

КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь В. Г. Бирюков, партиин обкомой захиргаанай органуудай таhагые даагша К. А. Калашников, республикын прокурор Б. Ц. Цыденжапов, Буряадай АССР-эй юстициин министр П. Т. Медведев, республикын Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ А. А. Сидорин болон Сибириин ба Алас-Дурна зүгэй прокуратурануудай хүтэлбэрилхы тушаалтад тус семинар-зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

И. БАЛУРОВ.

АЛА АСУУДАЛНУУД ШЭН ХЭЛСЭГДЭБЭ

Соведүүдэй хүдэлмэри

олой арадай депу- сомоной Соведэй сесси hаяхан бо- эбэ. «Холын бэл- айhан малшадые, анай механизатор- ёл культурын, ху- ймаанай болон ме- талаар хангаха тухай» асуудалые баадагшад зүбшэн

арксын нэрэмжэтэ олын бэлшээридэ малшадые соёлой зэргэ хангадаг Баян голой ху- клубые даагша дмаев арадай де- урда тоособо.

ые комплексно ар- ха гэhэн асуудал й соёлой хүдэлмэ- й урда табигда- эй. Сэхыень хэлэ- гэй клубай ху- шэд урдань табиг- лгонуудаа яhала дүүргэнэ гэхэдэ, олохогүй. Юуб лой хүдэлмэрилэг- хозой правлени, профсоюзай коми- малшадай гүүртэ, а ошожо, та- онцертынгээ маршрут зүбшэн хэлсээд, багаар малшадай үрэжэ ерэhэн лэ ин эдэнэр баталаг- фигай ёhоор, ажа- хы малшад, меха- дта ошожо, кон- да харуулдаг, лек- дөө үнгэргэдэг гу-

ын баялиг арьбад- баhан ажалшадые аргаар хангадаг малшад, тарияша- нда хүндэтэй бо- Манай хүдэлмэ- голой дунда hургуу- анар аргагүй ехэ үзүүлнэ. Харин эргэжэлтэд ажал- да лекци, хөөрэл- гэхэ хэрэгтэ ба- на, өөhэд өөhэ- эргэжэлээр лекци элдөө хэжэ үгыт өөгүйб» гэжэ нэ- шуулынь харюуса- хой. Энээндэ колхозой партком анхаралаа табиха бэзэ, — гэжэ худөөгэй клубые даагша Ш. М. Бадмаев хэлэбэ.

Мүн Баян гол тосхоной эмшэд соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэй суг ябалсажа, малшад, механизаторнуудта байра дээрэнь медицинскэ туhаламжа үзүүлдэг тухай тэндэхи поликлиникын ахамад врач Р. Б. Ламатханов дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

— Онёогой леспромхозой хүдэлмэришэдые ажалайнь hүүлээр үзэжэ, эмшэлжэ байха зорилготойгоор «Юбилейный» тосхондо үдэшэндөө үбшэн эонгие үзэдэг болон хойбди, — гэжэ тэрэ үгэсэ үргэлжэлүүлнэ.

Өөрын гэхээр, hайн, уужам hаруул поликлиникэтэй болоhон тосхоной медицинын хүдэлмэрилэгшэд ажал хэрэгээ улам hайжаруулха байhанаа найдуулаа.

Дээрэ хэлэгдэhэн асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ малшад, тарияшад, ажахын хүтэлбэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, өөhэд өөhэдынгөө hанамжа, дурадхал оруулhан, шүүмжэлэлшье хэhэн байна. Харин ажалшадые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлөөр хангалга муу гэжэ үгэ хэлэhэн депутадууд зүб лэ шүүмжэлбэ. Холын гүүртэ, отарануудта байрладаг хонишод, малшадые баталагдаhан графигай ёhоор хангажа байха ёhотой автолавкын жолоошон Жамса Раднаев харагдаха үзэгдэхэеэ болёо гэжэ малшад мэдүүлээ.

— Нээрээшье, автолавкын жолоошон Раднаев урдандаа малшадые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлөөр хангаха хэрэгтэ яhала hайнаар хандадаг байhан. Һаяннай архи уухаhаа ондоо юумэ мэдэхээ болинхой. Автолавкадань бидэнэртэ хэрэгтэй эд бараан байхаяа болёо. Ядахын сагта сабхи, ботинкануудыешье асархаяа болиhониинь гайхалтай. Тиихэдэ хилээмээр ходо дуталданабди. Өөhэдөө хилээмэ, лепешко бариха, лапшаа хэхэ гэхэдэ, гурил автолавка асардагшьсгүй, — гэжэ Соёл, Үрэжэл нютагуудай ахалагша hаалишан, ахалагша хонишон Долгор Будаева, Ц-Д. Дашиева гэгшэд тон зүб шүүмжэлбэд.

Энээнhээ гадна, холын гүүртэ, отарануудта хүдэлжэ байгшадай захил хэhэн газетэ, журналнууд ехэл хожомдожо асарагдана. Нэгэ ерэхэдэ обоо собоо газетэ, журналнуудые улаан булан соо асаржа хаяна. Энэ хүдэлмэриень гурнмшуулха талаар Баян голой хэлхеэ холбооной таhагые даагша Е. М. Бурхинова юушье хэнэгүй, почтальонуудай хүдэлмэреэр hонирхоногүй. Мүнөө хэблэл тараалгада захил эхилhээр үнинэй. Теэд энэ хүдэлмэри хэн, хэзээ маанадта ерэжэ хэхэ, бүтээхэ болоноб? — гэжэ малшад гомдохо ёhоороо гомдоно.

Сессиин үзэмжэдэ табигдаhан хоёрдохи асуудал мүн лэ арадай депутадуудай анхарал ехээр татаба. Ушарынь, hүүлэй үедэ ажахы дотор түймэр олоор ушардаг болоhон байба. Энээн тухай Баргажанай аймагай түймэр сараха hайн дуранай бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэ Ю. М. Березовский мэдээсэбэ. 1971 онhоо хойшо мүнөө жэлэй намар болотор аяар 36 мянган түхэригэй ажахын зөөри зөөшэ түймэрэй галда ороо.

Түймэр юунhээ болоноб гэхэдэ, эндэ байгуулагдаhан дружина, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Г. Э. Ходоев hүүлэй үедэ мүртэй юумэ хэнэгүй, түймэр унтарааха эмхидхэлэй хүдэлмэри ёhотоор ябуулнагүй. Эдэ бүгэдые нарин нягтаар харгалзажа, шалгажа ябаха ёhотойбди гэжэ сомоной Соведэй арадай депутадууд — Баян голой дунда hургуулиин директор Д. С. Семенов, сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. И. Мосолоев, «Сельхозтехникын» отделение эрхилэгшэ П. В. Хундапов болон бусад тэмдэглээ.

Сомоной Соведэй сесси зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалнуудаараа тодорхой шиидхэбэри баталан абаба.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ,
манай корр.

ДҮЛЭТЭ ЖЭЛЭЙ БААТАРНУУДТА

Украиныn ССР-эй нииуслэл хото Киевтэ Агууехэ Октябриин социалис революциин хүндэлэлдэ зорюулагдаhан памятник Октябриин революциин нэрэмжэтэ талмай дээрэ нээгдээ. Хүдэлмэрншэн, тарияшанай эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, баатарай үхэлөөр унаhан революционернүүдтэ энэ памятник бодхоогдоо. СССР-эй арадай уран зураашан В. Бородай, Украинын ССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша В. Зноба ба И. Зноба гэгшэд энэ памятнигые зохёогоо. Арад зоной зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ унаhан баатарнуудай памятнигай проектые ахамад архитектор А. Комаровский, А. Малиновский, Н. Скибицкий гэгшэд бүтээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: памятнигай түхэл дүрсэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ТАЙГА СОО

Цокто НОМТОЕВ

(Түгэсхэл. Эхэнинь ноябриин 15-най, 16-най, 17-ной номернуудта).

Наруули газарhаа эхилэн, газар ами оробо. Газарай шоройн hайхан үнэр анхилна. Набшаhата модод үнржа, hөөг бургааhан гүлгэлжэ, модон бүхэнэй мүшэр hайхан шарай шарайлжа, арса жодоогой аятан хангал хамар сохижо захалба. Үершье үнгэржэ, уhан hабадаа оробо. Ташалуур гол газар угаагдашоод байhан юм шэнги, сэбэрээр харагдана. Бүдүүн шэнэhэнэй хоёр бэхи үндэhэнэй хоорондо ургы сэсэг хамагhаа түрүүн ургаад, шарахан нюдөөрөө энеэжэ байхыень Золто обёоржо, ехээр hайхашаан, дээрэнь ошожо, тонгойн хараха зуураа, доронь булаатай юумэн тухай бодожо: «Хүн оложо абаагүй хадаа hайн. Тэрэ Бөөнсэр hайса бэдэрээд, урса галдажа байжа хараашалаад, хооhон тонилоо ха. Минии hайн ябахые зүгнэжэ, hалбарhан ургы сэсэг байжа болоо. Эсэгымни hүүлшынхеэ гараараа бариhан үрэжэлтэ хүрьhэнhөө ургаа. Наранда ургажа hууг», — гэжэ hайшаана.

«Зай, иигээд Заяатаяа бэдэржэ олохо саг одоол ерэбэ. Олохол байхабди. Мүнөөдэр гол хүрэтэр ошожо, гол гаталха гарасаяа үзэжэ ерэе. Үглөөдэр аянда ябахабди», — гэжэ нохойдоо хэлэнэ.

Мооржо үгыень ойлгожо байhан юм шэнги шонтогорхон хоншоороо хоёр тээшэнь хазайлгажа байгаад, сэхэ урдаhаань гэтэнэ.

Хүтэлөө уруудан, голоо шэглэн, уhанай урдажа, хагда эльбэн хэбтүүлhэн сэбэр газараар хүнгэхэнөөр алхалбад. Жалга алгасан, боролжо шугы үнгэрэн, үндэр мүльhэн эрьенүүдые үнгэржэ ябана. Гэнтэ дороhоонь урьягар шара баабгай хоёр хойто хүл дээрээ бодожо, аржагар шүдөөр дүүрэн амаа ангайлган, Золто дээрэ хам тэбэрин бууба. Золто мэгдэн, урдаа hабардахадань, хутагань үгы байба. Энэ үелэ Мооржо баабгайн хойноhоо аладань аhаба. Баабгай Золтые орхёод, нохой намнажа оробо. Нохой саашаа болобо. Баабгайн дахин Золто тээшэ ерэхэсэ hанахада, Мооржо дүтэлөөд, хойноhоонь дахин зоригтойгоор аhана. Баабгай нохойе намнан саашална. «Яажа хутагаа мартажа гараа гээшэбиб? Хутагагүйгөөр энээндэ барюулхамиай гээшэл, хутагатайл hаа, бараг байгаа», — гэжэ халаглаад, hөөргөө байрадаа ошожо, эсэгынгээ хутага зүүгээд, hөөргөө гүйжэ ерэбэ. Үнөөхи газартань юуншье үгы байба. Саашалhан, шуhатай мүрөөрнь мүшхэжэ ябана. Таруу хуhадай забhарта баабгай набша шоройн обоолжо байhэнаа сэхэ гүйжэ ерэбэ. Золтодо ёhоор юумэ болошо, ерэхэтэйнь сасуу, хутагаа барьяад, гэдэргээ хэбтэшэбэ. Баабгайн дээгүүрнь үнгэрхын тэндэ, хутагаяа үргэн барижа, баабгайн үлэн гэдэhэ хүүг ерэжэрхибэ. Эршэ хүсэндөө холо hэжүүлжэ унаhан баабгай hубижа гараhан гэдэhээ суглуулаад, hөөргэнь хэжэ hууна. Золто бодо бодоhоор нохойгоо дуудан гүйбэ. Нохойн абяан дуулдабагүй. Тэрэ баабгайн обоолжо байhан мүшэр шоройн хажууда ошоходонь, Мооржын сагаан эреэн hүүл бултайжа харагдаба. Ухаалдин яаража шоройень задалба. Һаяхан үхэшэhэн нохойн халуухан бэе гонзойжо хэбтэбэ. Хойто хүлhөөнь шэ[illegible]эжэ, сэбэр газарта абаашажа хэбтүүлээд:

— Хайран Мооржо нохоймни, яагаашье харатайгаар баабгайда барюулба гээшэбши? Эсэгымни hүүлдэ ойрын хани нүхэрни боложо ябаа бэлэйш. Нохойгүй болоходоо, би гансаардажа, далигүй шубуун шэнги болобоб.

Нохойгүй болоходоо, Заяатые олохо гээшэ намда бэрхэ. Нэлэнхы тайга соо тоорижэ хосорхоhоо бэшэ, юун байхаб. Теэд яахаб. Нэгэтэ иимэ аюул болоhон хойно «Ушарhан бэрхэшээлhээ сухарижа, зоригоо хухаржа ябахагүй юм», — гэжэ эсэгынгээ хэлэдэгые hанана.

Нохойнгоо үхэhэн бэеые хуhанай мүшэр дээрэ шэрэжэ, урсынгаа ойро асараад, эсэгынгээ хүүртэ ойрошог, эсэгынгээ нохой худөөлүүлдэг гуримаар hүүлыень таhа сабшажа, тархи доронь дэрлүүлээд, амандань хабарай туранхай баабгайн шарабтар өөхэ зуулгаад, баабгайн гэдон дээрэ хэбтүүлбэ. Элдэб модоной мүшэрөөр дээрэhээнь хушаба.

Золто нохойгоо барюулhандаа ехэтэ гутажа, Мооржоёо шаналжа, хоолдошье дурагүй, үргэhэ нойрооршье муу болошо захалба.

Хэдэн үдэр харалган хүйтэн болошо, hалхи шуурган үргэлжэлбэ. Тайга хүүенэ. Модод унана. Хабирасалдаhан модод уйтайгаар уйлалдана. Золто хүлhөө ехээр даараhанай hүүлдэ халууржа үбдэшэбэ. Урса отог соогоо олон арhаар хушаад хэбтэнэ. Бодожо гал түлихэ, юумэ халааха ууха шадалынь барагдана: «Иигээд лэ эсэгынгээ, нохойнгоо hүүлдэ минии үхэхэ саг ерээ гү? Тэмсэ тэмсэhээр hалаха гурбан байгаа гээшэ гүбди», — гээд hанаандань орожо, сэдьхэлыень зобооно. Газаа тайга хүүеhээр. Модод хүндөөр газар сохин унанад. Балай харанхы hүни тайгые дараба. Золто дуур-дуур унтаhанаа зүүдэлээд гү, али дэмырээд hэришэбэ. Бэень уhан шабар хүлэрэнхэй. Шуурган үнгэрөө юм гү, али тогтоо гү? Шэмээгүй болошоhон байба. Золтын гансал ухааниинь хүдэлнэ, юумэ хуу дуулажа, шагнаархажа хэбтэнэ. Бүхы бэень мэдэлhээ гарашаhан юм шэнги, hал унан, гансал хэбтэхэ дураниинь хүрэнэ.

Гэнтэ нэгэ амитанай шэмээн дуулдахадал гээд, газаань нохой борошобо. Золто түрүүн бард гэбэшье, hүүлдэ баярлажа юун нохой гээшэб? Хэнэй нохой гээшэб? Хүн ерээ! Хэн ерээ гээшэб? Хүн иимэ орой хаанаhаа ерээб? Заяата байhай! — гэжэ бодолгото болоно. Түр-тар гэhээр ойротон ерэжэ, хүн хэды, хэды ханяажа, абяа үгөөд, үүдэндэ барбагар юумэ бии болошо:

— Есть живая душа? — хүнэй бүдүүн дуун гараба.

— Бии, бии аад, үбдөөб. Орогты, бү айгты, — гээд шэнгэхэн үхибүүнэй харюу дуулдаба.

— Би юундэ айха, харин ши бү ай. Яагаа hайн юм. Хүн ушарха ёhоор гээшэ, — гэжэ дуугаран байжа, гэрэл гаргаба. Бэлэн түлеэ үйhөөр гал нижагаhаса нособо:

— Бү ай намhаа. Би ород хүн байнаб. Гүрэнэй ажалда алба хэжэ ябадагби. Компас абангүй гарашоод, шуурган соо зүгөө алдааб. Шинии зүргөөр ото ерээб. Нохоймни шамда асараа.

— Би үбдөөб. Үхэхэ гэжэ хэбтэнэ хэбэртэйб.

— Үхэхэгүйш. Би абархаб, — гээд тэндэ байhан тогоон соо сай табиба. «Би ород хүн байнаб» гэhэн үгыень дуулахадаа, Золтын сээжэhээ бүхы хүндэ бодолнууд үрдилдэн гаража, тэрьелшэбэ хэбэртэй. Ганса баяр үлэбэ:

— Ород тала hайн. Минии баабай ород хүнлэ дуратай hэн. Би ородто дуратайб. Намайе үбшэнhөө абарыт, — гэжэ ород нүхэрөө галай гэрэлдэ харахадань, оодон бүд дэгэлтэй, гоё бүд хубсаhатай, томо сабхи гуталтай, шара үhэтэй, үргэндөө шэнгэхэн буржагар hахалтай, үндэр хамартай томо, сэбэр бэетэй хүн харагдаба. Гэшүүhэдые хуха бажуугаад, галда түлинэ. Хүсэтэйл хүн янзатай. Ябан hуугаад, хүбүүндэ хандажа:

— Хаанаш үбдэнэб?

— Бүхы бэем. Тархим үбдэнэ.

Тэрэ хүн хажуудань ерэжэ, томо гэгшын гараараа жаахан тархиинь барижа үзөөд, hудалыень мүн барижа байгаад:

— Даараа hэн гүш?

— Даараа. Уhа оймоод, даарадаhам ехээр хүрөө hэн.

— Зүб даа, үбдэжэ байнаш. Халуун ехэ. Бараг даа. Би аргалхаб. Эм байна. Уухаш. Уhан бусалаг даа.

— Зай, уухаб.

— Хэн гэжэ нэрэтэйбши?

— Золто.

— Хэн? Хэн?

— Золто.

— Гоё нэрэ ёhотой, Золото. Энэ тайгын мүрэн Витим алтаар баян юм. Хүн эндэhээ алта олодог. Би амиды алта, «золото» олооб. Ши алтан хүн гээшэш. Би шамайе Золото гэжэ нэрлэнэб. болохо гү?

— Болоно.

Сай бусалжа, гал дээрэ уhан халин адхарба. Галые залираан утаатуулба. Сайгаа түргэн абажа, галаа hэргээгээд:

— Сай болоо. Түрүүн эм уужархи, — гээд туулмаг собоhоо сагаан саарhаар бооhон талхан эм бүлеэн уhаар даруулаад уулгажархиба. Золто hүүлээрнь саахартай сай уужа, халуу оробо. Бэшэ юумэ эдихэ дураниинь үгы. Ардагархан сээжэдэнь, шүдэгэрхэн хүлдэнь хородхоодог юумээр жэн табиба. Саб сагаан бүдөөр орёобо. Хоюулан зэргэлээд, амаржа унташаба. Һанаагаа амарhан, аргалуулhан Золто бүхөөр унтажа, үглөөгүүр орой hэрибэ. Тойроод дулаан. Наранай хурса гэрэл үүдээрнь сасарна. Ород талань үни бодонхой, сай, каша шананхай, саахар, сухаари гаргажа табинхай, өөрөө үгы байба. Ойрын үндэр дээрэ гаража, газарай нюруу хаража, hонирхон ябаhан ород землемер Попов гэдэргээ бусажа ябахадаа: «Тайгын зон ямар барга hуудалтай гээшэб. Зэрлиг hуудал гээшэ ааб даа. Иигэжэ ганса үхибүүн байха байна бшуу. Үншэн ёhотой, баарhан», — гэжэ бодоно. Хүбүүн бодоод, газаагаа угтажа, натайхадажа байба.

— Доброе утро, Золото!

— Сэлмэг үглөөгүүр гоё даа. Үнгэрэгшэ үдэр hалхилаагүй юм шэнги.

— Бараг болоо гүш?

— Һайн байнам, — гэхэ зуураа, нүхэрөө дороhоонь өөдэ шэртэн харана. Ород нүхэрынь бүришье hайханаар харагдаба. «Ямар hайхан хүн гээшэб», — гэжэ hанана. Дуугарангүй урдаhаань сэхэ хараад, зохидхоноор энеэбэ:

Дун сагаан шүдэнүүдынь ирзайхадажа, хуургайтажа хатангир уралынь хүхэржэ харагдана. Ород нүхэрынь бэhа урдаhаань хараад, уриханаар энеэбхилжэ:

— Тархиш үбдэнэ гү?

— Үгы.

— Хорошо. Юумэ эдихэ дуратай гүш?

— Дуратай.

— Зай, гар нюураа угаа, — гээд, уhа адхажа үгэбэ. Шоно байнайда харагша нюур угаадаг шэлшэрхэй хөөhэтэдэг юумэ үгэбэ. Гараа аршаад, тэнгэри өөдэ харана: мододой забhараар тэнгэри хүхэржэ, үнгэрэгшэ үдэр газар тэнгэри хоёр ниилэжэ байгаагүй юм шэнги, тунгалаг игаабари үдэр угтажа байба. Олон үдэр hалхи шуурганда hайса hэжэрүүлhэн модод hажажа, амаржа байhан юм шэнгээр харагдана.

Хоюулан наранда hууха эдеэлбэ. Золто эдеэлхэ ехэ дуратай байба. Эдеэлхэ зуураа, үнэн зүрхэнhөө хөөрэлдэжэ эльгэлбэ. Баруун гарайнгаа тохоногоор газар тулаад, ута хүлнүүдээ сэхэ жиигээд, хэсылдэжэ хэбтээд, дээгүүр хаража байhанаа сэлмэг нюдэеэ хажуудань согсойжо hууhан Золтодо хандуулжа:

— Золото, би холын хүн байнаб. Россин городhоо. Эндэхи газар уhа хэмжэжэ ябаhан землемер Попов гээшэб. Шэнэ зүблэлтэ гүрэнэй эрхэтэн болонобди. Үнгэрэгшэ үдэр газар үзэжэ ябаhаар оройтооб, шуурган соо зүгөө алдааб. Тингэжэ ябаhаар нохойнгоо ашаар шамайе олошо, шамтай амаржа тонобоб. Ши намайе абарба гээшэш.

— Үгы, та намайе абараалта.

— Бэе бэеэ абараабди. Хүн хүниие бэрхэшээлhээ абарха ёhотой юм.

— Хаана байнат? Холо гү?

— Бараг даа, хоёр хадын саана. Ута нугын эхиндэ мүнөө дээрээ байнабди. Саашадаа Витим уруудажа ошохобди. Ши, хүбүүн, хэнтэй байдаг хүмши? Эхэ, эсэгэш хаанаб?

— Эхэ, эсэгэм үгы. Нохойтой байhыем hая баабгай барьяа. Ёhоор нохой юм hэн. Би гансаараа үлөөб. Танай ерээгүй hаа, бишье hалаха байгааб, — гээд шарайгаа муудхан hууба. Тингэжэ hуутараа дахин хүхюун болошо, богонихоншье hаа хүндэ намтараа газар гэшхүүлэн хөөрэжэ эхилбэ. Эсэгынгээ хэлэдэгые hанажа:

— Минии эсэгэ буряад угай хүн байгаа. Олзын хойноhоо ябаhаар гү, али ам дахаад, эндэ ерэжэ, нютагжаа hэн ха. Эхэмни оротон хүнэй басаган байгаа. Эхээ мэдэхэгүйб. Эсэгэм үнгэрэгшэ намар эндэ, энэ урса-отог соо наhа бараа. Тээ тэндэ хүдөөлүүлэнхэй хэбтэнэ. Эсэгым нүхэр Заяата гэжэ hайн хүн бии, теэд энэ тайгын хаана ябаа юм? Олохын аргагүй. Иимэя даа, — гээд хоёр шүдэгэрхэн гараа дэлгээгээд, хүзүүгээ хазайлган, урдаhаань гэтэн hууба.

— Ши, Золото, баатар хүн байнаш, Би газар олон жэлдэ хэмжэжэ, олон нютагуудаар ябааб. Буряад нютагуудаар — Хэжэнгэ, Хори Яруунаар ябааб. Буряад зон соо удаан ябажа, буряад хэлэндэ hурааб. Минии мүнөө хамта хүдэлдэг нүхэд олон, тэдэмни наймайгаа хүлеэжэ ядажа байна ёhотой.

Саашаа улам халажа, юумэ хөөрэлдэбэ:

Шоно баянай абаашаhые, тэндэ байhанаа, тэндэ юу харahанаа, тэндэhээ зугадаhанаа, эндэ ерэhэнээ, баабгай алаhанаа Золто хөөрэбэ. Попов землемер hонирхожо шагнаад:

— Баатар хүн байнаш гэжэ зүб хэлээб, Золото. Зүб лэ зугадааш. Тэрэш шинии эсэгын, шинии дайсан гээшэ. Зүблэлтэ засаг тайгада ерэхэдээ hайниинень үзүүлхэ даа.

— Нээрээ, дайсан. Минии эсэгэ тэрээндэ дурагүй hэн.

Попов газар гэтэн бодоно: «Энэ хүбүүе абаашаха. Хүн болоходонь туhалха байна. Орхижо болохогүй. Хүн ха юм. Хүйтэн уhа ууха, дахин үбдэхэ, мүнөө абаад лэ ябаха байна. Эсээ hаань, нюргандаа үргэлөөд ябуужаб. Ошожо үгэхэ гээшэ гү?» Золтынгоо шэрүүн хара үhэ эльбэжэ:

— Зай, минии Золото. Ши бэрхэ хүбүүн байнаш. Арайл багаш. Гансаараа тайга соо амидарха бэрхэ. Би шамай хайрланам. Эндэ орхёод, ошожо шадахагүйб. Ши намтай ошолдо. Би хүн болохо мүрыеш олохоб, туhалхаб. Намда этигэ.

— Заяата гэжэ эсэгым нүхэр хаанаб даа? Энэ тайга соо бии, ололсожо үгыт.

— Тиихэб, заатагүй бэдэржэ олохобди. Манда ябая. Юумээ монсогойлоод орхи. Бидэ эндэ ерэжэ болохобди.

Будүүн шэнэhэнэй узууртахи ургы сэсэг шаб шара нюдөөрөө эмнин, үдэшөө hэн. Попов землемер түрүүлэнхэй, хойноhоонь Золто даханхай, хабарай шиигтэй зөөлэн газар дээгүүр мүр гарган ябанад.

Сальбар гэжэ нэрэтэй, хаб хара буржагар үhэтэй, хоёр дамбагар шэхээ hанжууланхай нохой урда хойнонь орожо ябаад хатарна.

ГРЕЦИ ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭ

ЛТЫН урда тээхи тэмсэл 19-hөө Грецидэ боло- Конституциин үндэhөөр ноябрь hарада болохо hан парламентын hун- зорhоонь урид, нояб- ь үнгэргэхэ шиидхэбэри сай правительство энэ hэн.

правительство иимэ ал- хэбэ гээшэб? 1974 лтын үедэ Караманлис «Шэнэ демократи» гэ- илалта туйлаhаниинь эдэжэ. Хунтын дикта- агдаhанай hүүлхэнээр, н haял эмхидхэгдэжэ hунгалта үнгэргэгдэ- гэл найдамжагүй ор- да. Турцитай сэрэгэй үришэлдөөнэй аюулай гдажа байхада, «Ка- гү, али танкнууд гү» лозунгтой НД партиин дэй олонхид дуугаа

правительствын засаг han гурбан жэлэй ху- оной урда табигдаhан олон асуудал шиидхэг- эн, hунгалтын урда найдуулганууд дүүр- гаа. Грецидэхи аме- ууд тухай хэлсээндэ гоо эхин үзэгүүдээр а Кипрэй ба Эгейскэ далнуудые США-гай -гай сэрэгэй-стратегическэ аша туhада шиидхэхэ эрмэлзэл. «юрэнхы дэлгүүртэ» яаралтайгаар оролго — гадаадын политическэ иимэ алхамуудые хэhэнэйнгээ түлөө Караманлис оппозициин зүгhөө эрид буруушаагдана.

Орон дотор юумэнэй үнэ сэн таhалгаряагүй хүндэрнэ, хунтын диктатурын тала баригшад гүрэнэй аппарадта тушаалнуудаа эзэлhээр зандаа, ажалшадай, профсоюзуудай демократическа эрхэнүүдтэ добтолго үргэлжэлhөөр, hүйдхэлтэ этэгээдүүд ороной түрүү үзэлтэй хүсэнүүдтэ эсэргүү ябуулгануудые хэнэ. Иимэ оршон байдалда hунгалта болзорhоонь урид үнгэргэхэ тухай шиидхэбэри правительство гаргаа.

Политическэ адаглагшадай тэмдэглэhэнэй ёhоор, правительство өөртэнь эгээл таарамжатай үе сагые шэлэhэн байна. Мүнөө болотор бата нэгэдэлгүй байhан оппозициин олон партида орходоо, НД гэдэг хүтэлбэрилхы парти эмхитэй, hунгалтын урда тээхи тэмсэлдэ бэлэн байгаа. НД-дэ эсэргүү нэгэдэмэл бүлэглэл байгуулха гэhэн бүхы hэдэлгэнүүд урагшагүйгөөр дүүрээ.

Грециин гол партинууд hунгалтын урда тээ ямар үндэhэ hууритай гээшэб? Хүтэлбэрилхы партиин программа, 1974 оной hунгалтынхитай жэшэбэл, гүнзэгы ехээр хубилаагүй гэжэ Караманлис болон «Шэнэ демократиhаа» дэбжүүлэгдэhэн бусад кандидадуудай хэлэhэн үгэнүүдые шэнжэлгэ элирхэйлэн харуулна. «Зүүн ба баруун тээhээ тохёолдуулагдаhан аюулда» эсэргүүсэн тэмсэхэбди гэжэ мэдүүлээд, орон дотороо коммунизмда зүрюу харша политикаяа парти саашадаашье бэелүүлжэ үргэлжэлүүлхэ хараатай. Экономикодоо «үмсын үүсхэл» эдэбхитэйгээр хүгжөөхын түлөө тэмсэнэ. «Шэнэ демократиин» гадаадын политическэ ябуулганууд «демократическа баруунай ороннуудта Грециин хабаатай» байлгаха үндэhэлнэ. Бүрин эрхэтэ гэшүүниинь боложо Грециин ЕЭС-тэ дары түргөөр орохын түлөө тэрэ тэмсэнэ.

Стефанопулос түрүүтэй хархис хүсэнүүдэй «национальна бүлэглэл» гэдэг партида онсо тогтолтой. Һунгалта үнгэргэхэ тухай сонослогдомсоорнь тэрэ эмхидхэгдэн байгуулагдаhан байгаа. Тиимэhээ Грециин хархис хүсэнүүдэй, нэн түрүүн хунтын тала баридаг байhан роялистнуудай, орон дотороо коммунизмтай эрид шангаар тэмсэхые номнодог шэнэ түхэлэй фашистнуудай аша туhые тэрэ сахидаг байха юм. НАТО-гай сэрэгэй эмхиhээ гараха тухай Караманлисай шиидхэбэрие алдуу энэ дүүтэй гэжэ эдэнэр тоолодог байна.

Маврос түрүүтэй демократическа центрэй холбоон «орон доторхи политическэ байдалые hайжаруулхын» түлөө тэмсэнэ. Энэ парти экономикын зарим хубиие гүрэнэй мэдэлдэ абахые дурадхана. СДЦ hунгалтын урда тээхи «Манифест-77» соогоо НАТО-гай сэрэгэй эмхидэ ороноо хабаадуулхагүй гэбэшье, тэрэнэй политическэ органуудта энэ бүлэглэлтэй Грециин харилсаа холбоо тогтоохын түлөө тэмсэдэг байна.

Папандреу түрүүтэй «Бүхэгрециин социалис хүдэлөөн» (ПАСОК) hунгалтын урда тээхи программадаа түрүү үзэлтэй хэдэн уряа лозунг табина. Тусхайлбал, Грециин экономикын түрүү hалбаринуудые гүрэнэй мэдэлдэ абахые дурадхана. Гадаадын политикын асуудалнуудаар ПАСОК Грециин газар дайда дээрэхи харин оронуудай баазануудые усадхаха, Балканиие ядерна буу зэбсэггүй зоно болгохо эрилтэ табина. Иимэ уряа лозунгнуудыень hунгагшадай hайшаажа байhаниинь элитэ. Гэбэшье энэ партиин хараа шэглэл тогтуурингүй байна.

СДЦ ба ПАСОК партинуудай хараа шэглэлые тодорхойлходоо, Грециин Компартиин Нэгэдэхи секретарь Флоракис иигэжэ тэмдэглэбэ: «Эдэнэр гоё гоёор хэлэбэшье, арадай ажабайдалай шухала асуудалнуудта харюу үгэдэггүй, бусад политическэ хүсэнүүдтэй, тэрэ тоодо КПГ-тэй харилсаа холбоо тогтоохо тухай дурадхалые буруушаажа, эдэнэй мэдүүлгэнүүд болон найдуулганууд үнэн байhандань hэжэг түрүүлдэг юм».

«Түрүү үзэлтэй ба зүүнэй хараа шэглэлтэй хүсэнүүдэй холбоон» гэhэн нэрэтэй, табан партиhаа бүридэhэн политическэ бүлэглэл байгша оной сентябрь hарада эмхидхэгдэhэн байгаа. Тодорхойлон хэлэхэдэ, «зүүнэй үзэлтэй нэгэдэмэл демократическа парти» (ЭДА) тэрэнэй бүридэлдэ оронхой. Партинуудай энэ бүлэглэлэй онсо шэнжэнь юуб гэхэдэ, ороной дотоодын болон гадаадын олон асуудалнуудаар эдэнэй хараа шэглэл СДЦ-гэй ба ПАСОК-гай hунгалтын урда тээхи уряа лозунгнуудтай адлирхуу байна.

Грециин Коммунис парти орон дотороо социально-экономическа хубилалтануудые хэхэ гүнзэгы удхатай, ехэ программа соносхоо. Дотоодын политика бэелүүлхэдээ, коммунистнууд демократида зүрюу харша хуулинуудые болюулха, профсоюзай хүдэлөөе демократическа болгохо, хунтые дэмжэгшэд болон фашис тала баридаг бусад этэгээдүүдые гүрэнэй аппарадhаа, армиhаа, аюулгүйе сахиха хүсэнүүдhээ гаргаха эрилтэ табина. Компарти хүн зоной hуудал байдал hайжаруулха, монополинуудай эзэрхэлгые хизаарлаха, арад зоной аша туhада ороной экономико хүгжөөхэ эрилтэ мүн лэ табина. Гадаадын политикадаа КПГ Грециин газар дээрэхи американо-натовска бүхы баазануудые усадхахын түлөө. НАТО-hаа ороноо бүрин гаргахын, Грециие дарлан мүлжэhэн США-тай тогтооhон хэлсээнүүдые болюулхын түлөө тэмсэнэ. Буу зэбсэг бүтээн гаргалта болюулхые, бэеэ дааhан байдалайнгаа түлөө киприот арадай үнэн тэмсэл дэмжэхые, ЕЭС-тэ Грециин оролго буруушаахые. Балкан болон Дундада далайе эб найрамдалай зоно болгохын түлөө, шахардуу байдал hуларуулха, эб найрамдал хангаха, бүхы оронуудтай хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоохо политика бэелүүлхын түлөө тэмсэхые КПГ уряална.

Һунгагшадай нюдэн дээрэ коммунистнуудай нэрэ хүндэ урган дээшэлжэ байна гээд нютагай адаглагшад, хэблэл нэгэн hаналтайгаар тэмдэглэнэ. Энэнь hунгалтын урда тээ КПГ-гэй ажал ябуулгые хизаарлаха гээд оролдожо байhан хүтэлбэрилхы партиин ба ороной хархис бусад хүсэнүүдэй hанааень зобооно. «Һунгалтын урда тээхи тэмсэлдэ бүхы партинуудта адли тэгшэ эрхэ хангахые «Шэнэ демократиин» правительство найдуулаашье hаа, КПГ-е газаашалхын ба тэрэнэй ажал ябуулгада hаал тойбо татахын тула бүхы юумэ хэнэ», гээд КПГ-гэй хүтэлбэрилэгшэ Флоракис тэмдэглэбэ.

Е. ПЕТРОВ,
ТАСС-ай корр.

Афина.

Соёл культурын hонин

Айлшалга

Ким Базарсадаев—Францида

Буряадай Ленинэй орденто оперо болон баледэй театрай бэлигтэй дуушан, РСФСР-эй арадай артист Ким Базарсадаев Франци ошоо. Тэрэ СССР-эй творческо делегациин бүридэлдэ орожо, мүнөө үедэ Францида болохо байhан Советскэ Союзай үдэрнүүдтэ хабаададсана. Мүн баhа урданьшье Ким Базарсадаев Эхэ оронойнгоо творческо делегацитай хамта Швеци, Монгол, Чехословаки, Англи, Норвеги, Гвиней, Финлянди гэхэ мэтэ гүрэнүүдтэ ошожо, бэлиг шадабаряа харуулhан байха юм.

Б. ДОНДОКОВ.

Конкурс

ХАТАРАЙ ҮДЭШЭ

Шэнэ-Уоянай соёлой байшангай ендэр элдэбын үнгэтэй набшануудаар шэмэглэгдэнхэй, хүнэй нюдэндэ дулаахананаар харагдана. Байшангай хүдэлмэрилэгшэд Светлана Толкачева Борис Григорьев хоёр ирагуу аалин аялгатай вальс хатаржа, баал эхилээ гэжэ мэдүүлбэ. Суглараrшад хошоодоороо хатарай дүхэригтэ орожо, хүгжэмэй шэдитэ hайхан аялгада дууhан эээлэгдэшэнэ. Хүгжэмэй аалидаhаар аалидажа, шэмээгүй байдалай тогтоходо, бүришье hонирхолтой наадан (аттракцион) соносхогдобо.

Һүүлээрнь хүгжэмэй аялга зэдэлжэ, «Лезгинка», «Ород хатар», «Цыганочка» хатарнуудые эрхим hайнаар гүйсэдхэхэ конкурс соносхогдоо.

Г. БАДМАЕВ.

Хойто-Байгал.

Уншагшадай конференци

ҺОНИРХОЛ ҮҮСХЭБЭ

Загастайн хүүгэдэй библиотекэдэ уран зохёолшо Цыденжаб Жимбиевэй «Гал могой жэл» гэжэ романаар уншагшадай конференци болоо

Тэрээндэ хүнүүд олоор хабаадаа. Нютагай дунда hургуулиин түрэлхи хэлэнэй, литературын багша К. Г. Бадмаева зохёолшын зохёохы ажал хүдэлмэри тухай хөөрэhэн байна. Конференцидэ хабаадагшад роман тухай hанамжаяа хэлээ. Һүүлээрнь Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь Д. Ц. Цырендоржиев үгэ хэлэбэ.

М. ОСОДОЕВ.

Сэлэнгын аймаг.

Номой таг

БАУ ЯМПИЛОВ ТУХАЙ

Москвагай «Советский композитор» гэжэ бүхэсоюзна хэблэлээр гараhан «Бау Ямпилов» гэжэ нэрэтэй ном наймаанай таг дээрэ hаянай бии болоо. Тэрээн соо композиторай намтар болон зохёохы ажал ябуулга тухай очеркнууд толилогдонхой. Буряад хүгжэм шэнжэлгээр мэргэжэhэн Олег Иосифович Куницын композиторай зохёолнуудые шэнжэлжэ, бүхэсоюзна уншагшадай hонирхохоор ном бэшээ.

«Эхин», «Тонирхолго», «Бэдэрэлгэнүүд», «Болбосорhон наhан», «Нарандай колхоздоо үлэбэ», «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» болон хамтадаа арбан табан бүлэгhөө тус ном бүридэнэ. Композиторай элдэб жанраар бэшэhэн хүгжэмтэ зохёолнуудай клавирнуудhаа хэhэгүүдые (нотонуудые) харуулжа байгаад, автор өөрынгөө хэлэhэн бодолые баримтална.

Ажабайдалай элдэб ушарта композиторые харуулhан фото-зурагууд ном соо үгтэнхэй. Гадна Бау Ямпиловай зохёолнуудай гүйсэд список, мүн хэблэлдэ толилогдоhон статьянуудайнь нэрэнүүд номдо хабсаргагданхай.

Ц. ДОНДОГОИ.

Гастроль

АЯНДАА ГАРАА

Буряадай филармониин дуу, хатарай «Байгал» ансамбль Агуу Октябриин 60 жэлэй алдарта ойдо зорюулжа, шэнэ программа зохёогоо hэн. Тэдэнэр энэ программаяа Улаан-Үдэ хотын болон республикынгаа ажалшадта хэдэн удаа харуулhан байна. Шэнэ программадань олонациональна совет арадай хатар, дуунууд олоор оруулагданхай. Харагшад илангаяа халуунаар РСФСР-эй арадай артист Баяр Егоровой солгёон түргэн хатарнуудые, РСФСР-эй габьяата артистка Чимита Шанюшкинагай үянгата хонгёо дуунуудые угтан абадаг. Мүн Буряадай АССР-эй арадай артистка Клавдия Шулунова, Буряадай АССР-эй габьяата артист Владимир Шагжиев болон тус ансамблиин хатарай бүлэгэйхид харагшадай магтаалда хүртэhөөр үнинэй.

Буряадай филармониин дуу, хатарай «Байгал» ансамблиин шэнэ программа СССР-эй арадуудай 16 шэнэ хатаророно. К. Е. Алимухаметов, Т. Гергесова, В. Тумурова ба бусад эдэ хатарнуудые табяа. Буряад арадай болон совет композиторнуудай дуунууд олон.

Манай Эхэ орон соогуур «Байгал» ансамблиин наадаяа харуулаагүй газарнууд үгы шахуу.

Һаяхан суута ансамблиин коллектив Украинын болон Белоруссиин ССР-нүүдэй ажалшадта хатар наадаяа харуулхаар гастрольдо гараба. Тэдэнэй гастроль байгша оной дүүрэтэр үргэлжэлхэ юм.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Буряадай филармониин дуу, хатарай «Байгал» ансамблиин хатарай бүлэг «Куклануудай хатар» гүйсэдхэнэ. 2. Тус ансамблиин гүйсэдхэдэг «Хальмаг хатар» харагшадай анхарал ехээр татадаг.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

Соёлой хүдэлмэри

АГИТБРИГАДА ЗАМДАА ЯАРАНА

Үдэшэ бүхэндэ Шэнэ-Бууса hууринай соёлой байшан хүн зониие ялагар гэрэлээрээ уряалан байдаг. Ажалайнгаа hүүлээр hууринай хүн зон hайндэртэ сугларhан мэтэ соёлойнгоо байшан руу субадаг. Ушарынь, тэдэнэр эндэ hайнаар амарха байhанаа мэдэнэ ха юм.

Соёлой ордондо аман журналнууд, тематическа үдэшэнүүд, ажалай болон дайнай ветерануудтай уулзалганууд, агитбригадануудай, уран hайханай харалганuудта хабаадагшадай концертнүүд үнгэргэгдэдэг.

— Бидэ хүн зоной амаралта hайнаар эмхидхэхэ гэжэ ходо оролдожо байдагбди,— гэжэ соёлой байшангай директор Мария Бадмаевна Бандеева хөөрэнэ.

Тиигэншьегүй яахань даа. Юуб гэбэл, тэдэнэй хүдэлмэриhөө ажалшадай үндэр бүтээсэтэ ажал дулдыдана ха юм. Ажалшадта зорюулагдажа, «Түрүүшын бураздаагай hайндэр», «Таряашанда зорюулалга», «Ажалшадта алдар соло» гэхэ мэтэ тематическа үдэшэнүүд үнгэргэгдэнэ.

Соёлой байшангай хүдэлмэридэ колхозой партийна эмхи анхарал хандуулдаг. Байд гээд лэ соёлой байшангай хэжэ байhан ажал тухайгаа тэдэнэй урда тоосодог юм. Мүн колхозой правлени, поселково Соведэй хүтэлбэрилэгшэд соёлой байшангай хүдэлмэреэр саг үргэлжэ hонирхожо байдаг. Соёл культурын хүдэлмэридэ туhа болгожо, колхозой правлени жэл бүхэндэ мянгаад түхэриг hомолдог байна. Эгээл тиимэhээ соёлой байшанда телевизор, пианино, магнитофон, олон тоото хүгжэмтэ инструментнүүд, уран hайханай харалгада хабаадагшадай үмдэхэ хубсаhан hүүлэй хэдэн жэлэй туршада абтаха аргатай байгаа бшуу.

Агитколлективэй бүрилдэлдэ агитаторнууд, hайн дуранай артистнар, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилхы тушаалтан оролсоно.

Соёлой хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадагшадые нэрлэбэл, шофер Д. Э. Сандитов, кинсмеханик Д. Зандраева, hаалишан Т. Чимитова, механизаторнууд С. Дашинимаев, Ю. Найданов, В. Намсараев ба бусад болоно.

Эрхим hайн ажалайнгаа түлөө соёлой байшангай директор Мария Бадмаевна Бандеева Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

В. БУДАЖАПОВ.

Загарайн аймаг.

Түгэсхэлэй харалга

МОСКВА ХОТО ЗОРИБО

Агитколлектив болон агитбригадануудай бүхэсоюзна нэгэдэхи фестивалиин түгэсхэлэй харалга hаяар Эхэ оронойmнай ниислэл хото Москвада үнгэргэгдэхэнь. Энэ фестиваль Агуу Октябриин 60 жэлэй алдарта ойдо зорюулагданхай.

Агитколлективүүдэй зональна харалга үнгэрэгшэ хабар Улаан-Үдэдэ болоjо үнгэрөө hэн. Тус харалгада Хабаровска хизаарай, Шэтын областиин, Яхадай болон Буряадай АССР-нүүдэй 18 агитколлектив хабаадаhан байна. Тэрээндэ илажа гарагшад бүхэсоюзна, бүхэроссин харалгануудай лауреат гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ аргатай байгаа. Тэдэнэй эгээл эрхимүүдынь Москва хотодо болохо түгэсхэлэй харалгада хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

Бүхэсоюзна нэгэдэхи фестивалиин түгэсхэлэй харалгада манай республикын нэрэ солые хамгаалхаяа Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой «Колосок» гэжэ нэрэтэй агитбригада hаяхан мордобо. Тэдэнэр «Гараа үгыш, Байгал далай» гэhэн программа харуулха юм. Агитбригадын гэшүүд шэнэ программа соогоо Байгал далайн үhые бузарлагшадтай, хулгайгаар агнуури хэгшэдтэй эрид тэмсэнэ.

Энэ агитбригадада Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад, соёлшод хабаададаг юм. Агитбригадын уран hайханай хүтэлбэрилэгшэ Сергей Михайлович Покацкий, режиссер Михаил Банщиков гэгшэд ехэ хүдэлмэри хэhэн байна.

Бүхэсоюзна хоорой бүлгэмэй Буряадай таhагай дэргэдэхи ятаг гэжэ нэрэтэй хүгжэмтэ инструмент дээрэ наададаг ансамбль «Шире круг» гэhэн телевизионно дамжуулгада хабаадахаяа мүн Москва хото зорибо.

Д. ДЫЛГЫРОВ.

СПОРТ СПОРТ

НЭРЭ СОЛОЁО ҺЭРГЭЭЕЛ

Мүнөө манай республикада физкультура, спорт хүгжөөжэ шадамаар олон тоото багшанар, тренер, инструкторнууд бии. Тэдэнэй олонхинь hургуулиин hурагшадтай, хото городуудай тусхай спортын клуб, hургуулинуудай эдир спортсменүүдтэй hорёо, мүрысөө үнгэргэжэ, спортын олон тоото зүйлнүүдтэй танилсуулжа ябадагаараа суурхадаг. Эдэнэй дундаhаа эдиршүүл болон ехэ зоной эгээл хүндэтэйнь бокс болоно.

Дээрэ хэлэгдэhэн асуудал зүб тээшэнь шиидхэхэ зорилгоор тээсгэн семинар-зүблөөн үнгэргэгдөө hэн. Эндэ республикын Гэгээрэлэй министерствын спортын hургуулинуудай тренернүүд, директорнүүд, боксын федерациин гэшүүд, республикын олониитэ сугларба.

Бокс юундэ гэдэргээ сухаряаб?

Иимэ гашуудалтай тобшолол зүблөөндэ хабаадагшад хэхэ баатай болоо.

Республикын эдиршүүлэй спортын hургуулиин тренер-багша **С. Н. Цыбиков** элидхэл хэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Манай эдиршүүл Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зоныи ехэ мүрысөөнүүдтэ, республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэдэг наадануудта хабаададаг. Зүгөөр hүүлэй гурбан жэлэй мэдээгээр, манай эдиршүүл бирагүй амжалта түйлана. Тиимэhээ арhан бээлэйн ёhотой эзэн гэхээр спортсменүүд үсөөрөө.

— Мүнөө республика доторнай боксын тренернүүдээр 55 хүн, тэдэнэй 25-ниинь штатна-тренернүүдээр хүдэлнэ. Энэмнай спортын бусад зүйлнүүдээр hорёо, мүрысөө үнгэргэдэг мэргэжэлтэдhээ холо үлүү. Теэд эдэнэрэймнай хэниинь лэ республикын суглуулагдамал командада бэлиг шадабаритай боксерые үгэнэб? Тоолохо болоо hаа үсөөн даа, үсөөн. Хориhоо Д. Д. Бабудоржиев, Захааминhаа А. Р. Михеев, Улаан-Үдэ хотоhоо П. А. Федотов болон бусадые нэрлэмээр. Эдэнэрэй hайн бэлэдхэлтэй боксернуудтай болохын хойноhоо үдэр бүри шахуу гэхээр hуралсал-hорилгын хүдэлмэри эмхидхэжэ, үнгэргэжэ ябадагынь hайшаалтай. Харин нүгөөдүүлынь яаhаб? Үнгэрэгшэ жэлдэ hурагшадай дунда зонын түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, манай команда дүрбэдэхи, мүнөө жэлдэ табадахи... Тиихэдэ нэгэшье hурагша РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй нааданда хабаадаха эрхэдэ хүртөөгүй бшуу. Эндэhээ тобшолол хэхэдэ, нэн түрүүлэн тренернүүд өөhэдөө урганагүй, мэргэжэлээ дээшэлүүлнэгүй,— гэжэ республикын физкультура болон спортын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо **В. Б. Цыбикдоржиев** тон лэ зүб шүүмжэлнэ.

Республикын Гэгээрэлэй министерствын инспектор **А. М. Баранов:**

— Мэнэ hаяхана РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн наадан дээрэ манай арhан бээлэйн мастернууд хэды hайнаар, гоё hайханаар мүрысэжэ бусаа hэм бэ. Эдэнэрэй олонхидынь лэ республ хүүгэдэй спортын hургу нуудта хүмүүжэhэн б Зүгөөр аха наhанай, эдиршүүлэй дунда гаа гаргангүй, бултанай хэхэ хүдэлмэри эбтэй гээр бүтээжэ ябаха бид рэй нангин уялга гү, бэшэ гү? Хэнэйшье hээр боксын hургуули ралгын тусхай комисси гэжэ мэдэнэбди. Энэ мисси эрхим боксерүү суглуулагдамал команд шэлэн абаха ёhотой. Зү дүршэл баянтай мэрг тэд А. А. Атарханов, В Цыбикдоржиев, В. Стрельников гэгшэд комиссиин хүдэлмэрид hалха, шадамар бэрх бүүдые шэлэн абаха тэ өөhэдынгөө туhа оруулалсаха байгаал гэбэ.

РСФСР-эй габьяата нер, багшанарай инсти доцент **А. А. Атарх** ороноймнай экс-чем багшанарай институдай ша **В. А. Стрельников** шэд өөhэд өөhэдынгөө намжа, дурадхалнуудые тоото жэшээ, баримта дые харуулжа байгаад наар хөөрэжэ үгөө.

Олон зоной хабаа тай ехэ хөөрэлдөөн тренернүүд, хүмүүжэ шэд шүүмжэлэлдэ о саашадаа hайн бэлэд боксернуудые хүмүүжү байhанаа мэдүүлээ. хэ эмхидхэхэ дэлмэри ехэ, олоншье гөөр республикынгаа соло хамгаалжа шад боксерые хүмүүжүүлхэ шэ мүнөөдэрэй шу асуудалнуудай нэгэн б байна ха юм.

Г. НИКИТЕ

ТОБШОХОНООР

ШАТАР. Дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө түгэсхэлэй нааданда хабаадахын тула Б. Спасскиин, В. Корчнойн хоорондо үнгэргэгдэхэ мүрысөөн Югославиин ниислэл хотодо нээгдэбэ. Жэээрэб татаhанай ёhоор, түрүүшын партида Корчной сагаанаар наадаха юм. Энэ парти ноябриин 21-дэ наадагдаха.

* * *

СССР-эй ба Югославиин 30 хүрэтэр наhанай шатаршадай дунда нүхэр ёhоной мүрысөөн Таллин хотодо үнгэргэгдэжэ байна. Гурбан наадаанай hүүлээр совет шатаршад 24,5:5,5 тоотойгоор шүүжэ ябана.

Хойшолуулагдаhан партинуудаа наадахадаа, Михальчишин нэгэ партидаа шүүгээд, нүгөөдэ партида Джуричтай тэнсэhэн, Фомина—Декичые, Зайчик—Белаяцые, Белявский Рогулиие шүүhэн байгаа. Түгэсхэлэй, дүрбэдэхи наадан ноябриин 16-да болобо.

БОКС. Сүлөөтэ аралай волейболистнуудай, ба болистнуудай Америк гуур аяншалан, амжалт гаар мүрысэhэнэйнь hү Кубын суглуулагдамал мандын боксернууд Х тондэ нүхэр ёhоной уу га хэхэдээ, 7:4 тоото шүүбэ.

Дэлхэйн чемпион, О пийскэ наадануудай дуугаар чемпион, хүндэ нүүртэй Теофило Стиве айлшадай командад дээрэ гарабагүй. Гэбшье рэ эндэ байлсажа, нү заабари зүбшэлөөрөө т hан байгаа.

(ТАСС

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Коммунист hанамжа оруулна» — түрүү бэшэг. «Ойн баярай жэлэй мүрысөөе амжалтатайгаар түгэсхэе» — суглуулбари. Указууд. «Совет орон доторнай» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй ябасада зорюулагдаhан материалнууд толилогдонхой.

Гурбадахи хуудаhанда. «Болбосон түхэлтэй поселок болохол» —Т. Кочетовагай статья. «Манай ханинарта» — суглуулбари. «Дээдэ hургуулиин дүи дүршэлhөө» —Н. Булановагай статья. Бүмбэрсэг дэлхэйн hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Арадай аша туhада» — Т. Бальбуровай статья. «Саhанай олон үнгэ» — АПН-эй материал. «Нютаг нютагай hонин» — суглуулбари. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 7.55—Дамжуулгын программа. 8.00—Шэнэ hонин. 8.10—Үглөөнэй гимнастика. 8.30 — «Рожденная революцией». 4-дэхи фильм—«Бидэнэр шамда туhалхабди!». 10.00—«Очевидное— невероятное». 11.00—Забhарлалга. 13.25 Дамжуулгын программа. 13.30—Ороной телевизионно студинуудай баримтата фильмүүд харуулагдаха. 14.20 — «Оршон тойронхи байгаалимнай». 14.40—«Эрхэ тухай хөөрөөн». СССР-эй Юстициин министерствын ахамад тайлбарилагша М. М. Казакова дамжуулга хүтэлбэрилнэ. 15.10—Үхибүүдтэ—фильм. «Мишка-коротышка». (6—7-дохи сери). 16.00 — «Москва ба москвагайхид». 16.30—«Маанадтай хэ, маанад шэнгеэр хэ, маанадhаа hайнаар хэ».

Улаан-Үдэ. 17.30—«Уласхоорондын шэнжэлэл». 17.50—Шэнэ hонин. 18.00 — «Танда, автомото-дуратайшуулда!»

«Орбита». 18.25 — «36 жэлэй hүүлээр уулзалга». 1941 ондо hургуули дүүргэгшэд тухай баримтата фильм. 19.00 — «Рожденная революцией». фильм — «Зургаан 20.30 — «Время». 21 Хоккей. ЦСКА—«Спар 22.10 — «Харинн эстр аялганууд ба хатарн 22.45 — Дамжуулгын грамма.

Сагаан улари

Республика дотор тэйшэг байха. Зарим тагуудта саhан орохо, доhолхо. Баруун-хой секундын 7—12 метр сэтэйгээр hалхилха. публикын урда нюта та 2 градус дулаанhаа градус хүрэтэр хүйт хойто аймагуудта градус хүйтэн, Байгал дар 1—6 градус д Улаан-Үдэдэ 0—2 гр хүйтэн байха.

Ноябриин 18—19 бүрхэжэ, нэгэ сэлмэжэ ха. Зарим нютагуудта орохо, бордоhолхо. Б тээhээ секундын 5 метр хүсэтэйгээр hалх Байгал шадар hүн 5—10 градус хүйтэн, аймагуудта 15—20 гр хүйтэн, бусад нютаг 10—15 градус хүйтэн ха.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

НЬЮ-ЙОРК

ШУХАЛА ШИИДХЭБЭРИ

ТАСС

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха талаар шэглүүлэгдэhэн хэдэн тогтоол ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитет (политическэ асуудалнуудые ба аюулгүй байдалай асуудалнуудые шиидхэдэг) баталан абаба. Хүн зониие олоорнь алаха хюдаха зорилготой шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, түхеэрэлгэнүүдые зохёожо, бүтээн гаргалгые хорихо тухай хэдэн социалис оронуудтай хамта СССР-эй табиhан тогтоолые үргэнөөр дэмжэhэн байгаа. Тэрэнэй түлөө 87 гүрэн дуугаа үгөө. Нэгэшье гүрэн буруушаагаагүй.

Советскэ Союзай оруулhан энэ шухала үүсхэлые уласхоорондын эмхи үндэрөөр сэгнэнэ. Энэ хадаа буу зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэнхэй.

Буу зэбсэгүүдые сэхээр бүтээлгэ «эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдалда горитой ехэ аюул тохёолдуулна» гээд документ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргалгые хорихо тухай асуудалаар СССР-эй ба США-гай хоорондо хэгдэжэ байhан хөөрэлдөөнүүдые энэ тогтоол соо hайшаана.

СССР-эй түлөөлэгшэ В. Л. Исраэлян дуугаа үгэлгэ тухай үгэ хэлэхэдээ, шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, түхеэрэлгэнүүдые зохёон бүтээлгые хорихо асуудал ехэ удха шанартай гэжэ Советскэ Союз тоолоно гээд тэмдэглээ. Тиимэhээ тэрэниие хойшолуулашагүй шухала зорилго гэжэ харанабди.

Африкын бэеэ даанhан байдалтай 35 гүрэнэй үүсхэлээр нэгэдэхи комитет ЮАР-та ядерна буу зэбсэг туршахые бэлдэжэ байhан хүдэлмэриие эрид буруушааhан тогтоол баталан абаба. Преториин засаг захиргаанай эдэ ябуулганууд «уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдалда хоро хүргэнэ» гэжэ тэмдэглэбэ.

ДЕЛИ

ХАНИ БАРИСААНАЙ ГОЛ ЁҺОНУУДААР

ТАСС

Индиин премьер-министр Морарджи Десаи парламент дээрэ үгэ хэлэхэдээ, үс сагаар шалгагдаhан энэдхэг-совет харилсаан амгалан ёhоор зэргэ оршон hууха, харилсаа холбоо болон хани барисаа тогтоохо гол ёhонуудта үндэhэлнэ гэжэ тэмдэглээ. Албанай хэрэгээр hаяхан Советскэ Союзда ерээд бусаhан тухайдаа парламентда хөөрэхэдөө, премьер-министр иигэжэ мэдүүлhэн байна.

Хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалгын дүнгүүд Индидэ, Советскэ Союзда hайшаагдаhан байна гээд М. Десаи тэмдэглэбэ. Минии hанахада, хөөрэлдөөнүүднай уласхоорондын эб найрамдал бэхижүүлхэ, шахардуу байдал hуларуулха хэрэгтэ шухала нүлөө үзүүлхэ байна. Манай харилсаа холбоон эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи үгэеэ ойлголсолгые бэхижүүлхын түлөө тэмсэдэг бусад гүрэнүүдтэй холбоо барисаагаа хүгжөөхэдэмнай, ямаршье haaлта хэхэгүй байна гэжэ хоёр тала мэдүүлээ.

Джаната партиин правительствын засаг түрэеэ хүтэлбэрилжэ эхилхэдэнь, Индидэ правительствын hэлгэhэн ушар энэдхэг-совет харилсаанда hаад тойбо ушаруулха юм гээд зарим нэгэн тоолоhон байгаа.

Мүнөө энэдхэг-совет харилсаанууд бүхы оронуудта үльгэр жэшээ болоjо шадаха байна гээд премьер-министр түгэсхэлдөө хэлэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ЭРИД БУРУУШААЛГА

ТАСС

Булимтаран эзэмдэhэн газар дээрэ хүнэй эрхэнүүдые Израилиин бүдүүлигээр хазагайруулжа байhыень мүрдэн шэнжэлхэ тусхай комитедэй элидхэлые ООН-ой тусхай политическэ комитет зүбшэн хэлсэжэ захалба.

Дэлхэйн олониитын hанал бодолые тоонгүй, Израилиин зонхилхы тушаалтад 1967 ондо булимтаран эзэмдэhэн араб газар нютагуудтаа хашалта харшалалтын политикаяа бэелүүлжэ үргэлжэлүүлhээр гээд энэ документ соо суглуулагдаhан үргэн ехэ, баримтата материал элирхэйлэн харуулна. «Израилиин правительство булимтаран эзэмдэhэн газартаа түбхинэн hуурижаха, hуурин тосхонуудые байгуулха политикаяа үргэлжэлүүлhээр» гэжэ элидхэл соо тобшолол хэгдэнэ. Сэрэгэй шэнжэтэй 84 hуурин тосхон байгуулагдаа. Булимтаран эзэмдэhэн араб газар нютагуудта Израилиин 10 мянга шахуу хүн зон хуули бусаар нүүгээд, түбхинэн hуурижаба. Тиихэдэ Палестинын хэдэн зуугаад мянган араб хүн зон орон нютагhаа зугадан гараад, бусаха аргагүй байнхай.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Субботын спортлотогой» ноябр 12-то үнгэргэгдэhэн 46-дахи ти дүнгүүдые Спортивна лотерейн управлени согсолбо.

1-дэхи тираж: Табан номер т хүнүүд — 5.000 түхэриг (5 карто дүрбэн номер таагшад — 154 риг (958 карточка), гурбан номер hан хүнүүд 6 түхэриг (26.296 карточка) абаха;

2-дохи тираж: Табан номер тааhан хүнүүд — түхэриг (2 карточка), дүрбэн номер таагшад — 29 хэриг (590 карточка), гурбан номер тааhан хүнүүд хэриг (24.912 карточка) абаха байна.

«Субботын спортлотогой» 46-дахи тиражай шүү нүүд ноябриин 23-hаа декабриин 23 болотор түлэг

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРА

«Спортлотогой»; «Спортлото-2-ой» ноябриин үнгэргэгдэhэн 46-дахи тираж:

«Спортлото»: 12 (уhанай-моторно спорт), 22 33 (регби), 34 (бүмбэгөөр наадалга), 36 (слалом), 41 ннс), 43 (фехтовани);

«Спортлото-2»: 3 (акробатика), 10 (буер), 13 санын спорт), хүнгэлэлтэтэ шар — 21 (мори урил 30 (далбагата спорт), 31 (тамаралга), 45 (футбол).

(ТАСС

Редакторай орлогшо И. Р. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:
Индекс: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61.

Типография управления по издательств полиграфии и торговли Совета Министров БурАССР
Н-02573 Заказ № 269.